

บทที่ 5

การศึกษาทัศนภาพบริเวณท่าแพเมืองเชียงใหม่

การศึกษาในรายละเอียดขององค์ประกอบที่มีส่วนเสริมบทบาทของเมืองเชียงใหม่ นั้นเป็นการตรวจสอบเพื่อประเมินคุณค่า และหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายต่อไป การศึกษาแต่ละส่วนนั้นที่ประกอบด้วย การประเมินคุณค่า 3 หัวข้อใหญ่ ๆ ได้แก่ ภูมิทัศน์ชุมชน องค์ประกอบด้านจินตภาพ (IMAGE ELEMENTS) ของเมือง และสถาปัตยกรรมหรืออาคารที่ตั้งอยู่ในบริเวณนั้น ๆ

1) การประเมินคุณค่าองค์ประกอบด้านจินตภาพของเมือง (IMAGE ELEMENTS)

การประเมินคุณค่าด้านจินตภาพของเมือง (IMAGE OF THE CITY) เป็นการยอมรับในแนวความคิดของ KEVIN LYNCH สถาปนิกชาวอเมริกัน ผู้ซึ่งเสนอหลักการความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ใช้ในการออกแบบชุมชน 5 ประการ มีรายละเอียดดังนี้ (KEVIN LYNCH, 1960)

- ทางเดินติดต่อ (PATHS) เป็นช่องทางที่ใช้ในการเดินทางติดต่อกัน ได้แก่ ถนน ทางเท้า ทางรถไฟ และเส้นทางขนส่งชนิดอื่น ๆ

- เส้นขอบ (EDGES) เป็นขอบเขตที่มีลักษณะเป็นแนวยาว แบ่งพื้นที่หรือสิ่งที่แตกต่างกัน 2 อย่างออกจากกัน โดยผู้สังเกตจะไม่ได้ใช้ส่วนนี้ในการเดินทางขณะนั้น เส้นขอบอาจจะเป็นแม่น้ำ-ลำคลองที่เป็นตัวแบ่งขอบเขตพื้นที่เมืองอย่างชัดเจน อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของทางเดินติดต่อ เช่น ทางด่วนพิเศษ หรืออาจเป็นแนวอาคารที่แบ่งแยกพื้นที่ใด ๆ

- จุดศูนย์กลางหรือจุดรวม (NODES) เป็นพื้นที่ขนาดเล็กที่เป็นจุดศูนย์กลางกิจกรรมซึ่งสามารถเข้าไปใช้งานได้ มีลักษณะเป็นจุดที่มีความน่าสนใจหรือมีสิ่งพิเศษ อาจจะเป็นทางแยกหรือจุดรวมในเมือง เช่น จตุรัส ลานกว้าง หรือสถานีขนส่งต่าง ๆ

- ย่าน (DISTRICTS) เป็นจุดอ้างอิงที่เห็นได้ชัดเจนที่ผู้ดูจะดูอยู่ภายนอกเท่านั้น กรณีที่เข้าไปใช้งานได้ เช่น อาคารจะหมดคุณสมบัติเมื่อเข้าไปใช้ ปกติจะเป็นการวัดด้วยลักษณะทางกายภาพที่ปรากฏ เช่น ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ อาคาร หรือภูเขา เป็นต้น จุดเด่นนี้มีขนาดแปรเปลี่ยนกันไปมาก อาจเป็นจุดเด่นที่มองเห็นในระยะไกล (DISTANT LANDMARK)

หรือเป็นจุดอ้างอิงระยะใกล้ ๆ (LOCAL LANDMARK)

องค์ประกอบทั้ง 5 จะสัมพันธ์กัน ก่อให้เกิดโครงสร้าง (STRUCTURE) ของศูนย์กลางเมือง ทางเดินติดต่อกันเหมือนจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดแบบอย่าง (ORDER) ขึ้น ถนนสายหลักควรมีลักษณะเฉพาะของตัวเองที่จะแยกตัวเองเด่นกว่าระบบถนนทั้งหมดได้

2) การประเมินคุณค่าภูมิทัศน์ชุมชน (TOWNSCAPE APPAISAL)

องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ในชุมชนหรือเมือง ย่อมมีผลต่อหน้าตาหรือภาพรวมของเมืองที่เรียกว่าภูมิทัศน์ชุมชน และหน้าตาของเมืองมีผลโดยตรงต่อสุนทรียภาพและเอกลักษณ์ของเมืองนั้น ๆ ซึ่งหมายความว่าองค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญต่อเอกลักษณ์ของเมืองประวัติศาสตร์ใด ๆ ก็ตามด้วย ภูมิทัศน์ชุมชนก็คือสภาพแวดล้อมของอาคารในเมืองนั่นเอง

องค์ประกอบที่สำคัญอันจะก่อให้เกิดสุนทรียภาพแก่เมือง (ปราณอม คັນสุวานันท์, 2526 : 14-44) มีดังนี้

(ก) ที่ว่างในเมือง (URBAN OPEN SPACE) ที่ว่างในเมืองเป็นสิ่งที่ภูมิสถาปนิกและนักออกแบบชุมชนถือว่าสำคัญที่สุด กระทั่งมีคำกล่าวว่า การออกแบบชุมชนหมายถึงการออกแบบที่ว่างนั่นเอง ที่ว่างสาธารณะประกอบด้วย สวนสาธารณะ จัตุรัส ลานโถง ถนน ฯลฯ ที่ว่างขนาดเล็ก ควรออกแบบโดยคำนึงถึงสัดส่วนมนุษย์ ให้ความรู้สึกคุ้นเคยและสามารถใช้ประโยชน์ที่ว่างนั้นเป็นตัวปิดล้อม (ENCLOSURES) ที่จะให้ผลด้านสุนทรียภาพ จะต้องใหญ่พอที่จะทำให้เกิดความรู้สึกปิดติ ผนังเดียวกันต้องเล็กพอที่จะให้รู้สึกปิดล้อม ตัวสถาปัตยกรรมที่ปิดล้อมอยู่จะต้องกลมกลืนกับเส้นขอบฟ้า และมีสิ่งเด่นเพียงสิ่งเดียว (WHITTICK, Ed. 1974) สำหรับถนนนั้น ความรู้สึกที่จะเกิดขึ้นเมื่อความสัมพันธ์ของอาคารที่ขนานข้างและความกว้างของถนนอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม นอกจากนั้นคุณภาพที่ว่างในเมืองยังขึ้นกับรูปแบบสถาปัตยกรรมที่อยู่รายรอบที่ว่างนั้น ตลอดจนลักษณะพิเศษที่ว่างเหล่านั้นด้วย

(ข) เฟอร์นิเจอร์หรือเครื่องประกอบถนน (STREET FURNITURES) เป็นองค์ประกอบเล็ก ๆ ที่อยู่ในที่ว่างระหว่างอาคารในเมือง เพื่ออำนวยความสะดวกและสนองวัตถุประสงค์หลายหลากสำหรับชีวิตในชุมชนเมือง เช่น ป้าย สัญลักษณ์ ที่นั่งเล่น ที่จอดรถประจำทาง ตู้โทรศัพท์ สัญลักษณ์ไฟจราจร ถังขยะ ตู้ปรมณีย์ เสาไฟฟ้า และอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เล็ก ๆ ที่ถูกใช้และมองเห็นอย่างสม่ำเสมอ แม้จะมีขนาดเล็กแต่ด้วยจำนวนมากก็มีผลต่อหน้าตาของเมืองได้เช่นกัน วัตถุประสงค์เป็นจริงแล้วรายละเอียดและการออกแบบวัตถุในท้องถนนเหล่านี้ นับว่ามีความสำคัญต่อสุนทรียภาพของเมือง เช่นเดียวกับคุณภาพของสถาปัตยกรรม

(ค) ต้นไม้ ความจริงต้นไม้อาจนับเป็นเฟอร์นิเจอร์ประเภทหนึ่งได้ แต่ต้นไม้มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากองค์ประกอบชนิดอื่น เนื่องจากมีลักษณะของการเติบโต-เปลี่ยนแปลงได้ตามฤดูกาล ต้นไม้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ได้สัมผัสกับธรรมชาติ สร้างความนุ่มนวลและประการสำคัญช่วยแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมได้ ประโยชน์ของต้นไม้มีนัยต่อการ นอกจากด้านความงามแล้ว ต้นไม้ยังใช้เป็นตัวแบ่งที่ว่าง จากกันเพื่อความเป็นส่วนตัว ใช้ป้องกันเสียงกันการหลุดตัวของดินและกันแสงจ้า นอกจากนี้ยังใช้ควบคุมอุณหภูมิ ลม อากาศ และความชื้นได้อีกด้วย ต้นไม้ในเมืองมักจะอยู่ในสภาพที่ยากต่อการเจริญเติบโตหรืองอกงาม เช่น รากมักถูกปกคลุม พื้นแข็งทำให้น้ำและอากาศเข้าไปถึงรากไม่ได้ และอาหารเดินทางไม่ได้ อากาศในเมืองก็เต็มไปด้วยควัน ฝุ่น และก๊าซที่เป็นพิษต่อต้นไม้ ฝุ่น ควัน จะจับใบไม้ทำให้การคายน้ำและการรับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เพื่อการปรุงอาหารเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่จะทำลายต้นไม้ได้มากมาย รวมทั้งสัตว์และมนุษย์ ต้นไม้ในเมืองจึงควรได้รับการดูแลรักษาและบำรุงอาหารอย่างใกล้ชิด อย่างสม่ำเสมอ เพื่อการเจริญเติบโตงอกงาม

3) การประเมินคุณค่าสถาปัตยกรรม

สถาปัตยกรรมทำการประเมินคุณค่าในพื้นที่ศึกษา มีหลายประเภททั้งที่เป็นสาธารณะ (PUBLIC) และเป็นเอกชน (PRIVATE) ได้แก่ ศาสนสถาน (สิ่งก่อสร้างภายในวัด) สถานที่ราชการหรือสถานศึกษา ทรากรโบริภาพสถาน เช่น เจดีย์ร้าง กำแพงเมือง ประตูเมือง และร้านค้า ตลอดจนบ้านพักอาศัย เนื่องจากอาคารแต่ละประเภทมีขนาด อายุ ตลอดจนลักษณะเฉพาะแต่ละประเภทค่อนข้างแตกต่างกัน การประเมินคุณค่าจึงเป็นการเปรียบเทียบเฉพาะอาคารแนวคลองคูเมืองเท่านั้น

โดยพิจารณาประเภทการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ข้างเคียงคูเมือง จำนวนชั้นอาคาร บริเวณพื้นที่ข้างเคียงคูเมือง และสถานอาคารบริเวณพื้นที่ข้างเคียงคูเมือง

ระดับการศึกษา

การศึกษาศักยภาพดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1. การศึกษาศักยภาพระดับเมืองเชียงใหม่
2. การศึกษาศักยภาพระดับคูเมือง

5.1 การศึกษาทัศนภาพระดับเมืองเชียงใหม่

1) การประเมินคุณค่าองค์ประกอบด้านจิตภาพของเมือง ชุมชนเมืองเชียงใหม่มีส่วนประกอบภูมิทัศน์เมือง ตามแนวความคิดของ KEVIN LYNCH ดังนี้

(1) ย่าน (DISTRIC) เมืองเชียงใหม่แบ่งตามลักษณะย่านได้ดังนี้

- ย่านเมืองเก่า ได้แก่พื้นที่ใจกลางเมืองซึ่งมีคูเมือง (ชั้นใน) ล้อมรอบจึงเป็นพื้นที่รูปทรงสี่เหลี่ยมเกือบจัตุรัสขนาดประมาณ 3.25 ตารางกิโลเมตร การใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยปะปนกับสถาบันศาสนา วัดในย่านเมืองเก่ามีจำนวนถึง 7 วัด (เป็นวัดร้างจำนวน 6 วัด) ซึ่งต่างมีอายุเก่าแก่และเป็นวัดสำคัญ ๆ หลายวัดเช่น วัดพระสิงห์ วัดพระธาตุเจดีย์หลวง วัดเชียงมั่น เป็นต้น นำเสียดายที่บ้านและอาคารเก่าคงเหลืออยู่น้อยมากบ้านและอาคารเก่าที่ยังเห็นอยู่เช่นคุ้มเก่า (ตั้งริมถนนราชวิถี-อาคารมีอายุประมาณ ปีปัจจุบันเป็นเรือนรับรองของทางราชการ) อาคารพักอาศัย (ใกล้ตลาดสมเพชรปัจจุบันเป็นที่ค้าเงินกิจการของบริษัท(ฮัมส์) ห้องแถวเรือนไม้สูงชั้นเดียว (ตั้งริมถนน) เป็นต้น เคมีศูนย์กลางสถาบันราชการตั้งอยู่ในย่านเมืองเก่าบริเวณใกล้สี่แยกกลางเวียง ในปี 2528 ได้มีการย้ายที่ทำการศาลากลางจังหวัดและศาลาจังหวัดออกนอกพื้นที่ย่านเมืองเก่า ปัจจุบันคงเหลือที่ว่าการอำเภอเมือง ราชภัฏวชิรสถาน (คุก) เป็นต้น ส่วนอาคารพาณิชย์จะหนาแน่นตามถนนสายหลัก ๆ เช่น ถนนพระปกเกล้า ถนนราชดำเนิน ถนนมูลเมือง เป็นต้น

- ย่านพาณิชย์กรรมและพักอาศัยหนาแน่น ได้แก่ ย่านการค้าบริเวณพื้นที่ระหว่างถนนวิชานนท์-ถนนราชวงศ์-ถนนช้างม่อย-ถนนท่าแพและถนนช้างคลาน (ด้านตะวันตกของบริเวณพื้นที่ติดกับคูเมืองด้านตะวันออกติดกับแม่น้ำปิง) เนื่องจากในสมัยก่อนมีการขนส่งทางน้ำ (แม่น้ำปิง) บริเวณพื้นที่นี้เป็นย่านการค้าเก่าแก่ดั้งเดิมของเมือง เป็นแหล่งค้าส่งและขายปลีกที่สำคัญของเมืองในปัจจุบัน มีถนนช้างม่อยและถนนท่าแพเป็นถนนสายการค้าหลัก ย่านการค้านี้มีการใช้ที่ดินค่อนข้างหนาแน่นทั้งอาคารพาณิชย์และที่พักอาศัย ชั้นบนอาคารพาณิชย์ในบางส่วนใช้พักอาศัยในเวลาว่างคืน อาคารในย่านนี้ส่วนใหญ่มีความสูงประมาณ 2 - 3 ชั้น สภาพค่อนข้างเก่า เริ่มมีอาคารสูงสร้างใหม่สำหรับพักอาศัยแทรกขึ้นมาบ้างในระยะ 4-5 ปีที่ผ่านมา (ได้แก่ คอนโดมิเนียมบริเวณใกล้ทางแยกถนนช้างม่อยติดกับถนนราชวงศ์) มีตลาดสดขนาดใหญ่ระดับเมือง 2 แห่งในย่านการค้านี้ ได้แก่ ตลาดวโรรส ตลาดต้นลำไย (ตลาดค้าส่งผักสด-ผลไม้ขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของเมือง)

- ย้ายสถาบันราชการ เดิมศูนย์ราชการตั้งอยู่ในย่านเมืองเก่า ภาย
หลังมีการย้ายไปตั้งบริเวณทางค้าเกศเหนือของเมืองคิตเซตอำเภอมัรุม เป็นที่ตั้งศาลากลาง
จังหวัด ศาลจังหวัด พร้อมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับจังหวัด

- ย้ายสถาบันการศึกษา บริเวณที่ตั้งอยู่ระหว่างถนนสุเทพและถนน
ห้วยแก้วในพื้นที่ฝั่งตะวันตกของคลองชลประทานเกือบทั้งหมด และในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของ
ชลประทานบางส่วน เป็นสถานที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาประจำภาคเหนือ ประกอบด้วยอาคาร
ศึกษาประเภทต่าง ๆ และหอพักนักศึกษา

- ย้ายคมนาคม ประกอบด้วยสนามบินนานาชาติ ทำอากาศยานกองบิน
41 และหน่วยงานต่าง ๆ

- ย้ายนักอาศัย การตั้งถิ่นฐานของชุมชนเมืองเชียงใหม่เริ่มจากพื้นที่
ภายในเขตคูน้ำชั้นใน รวมทั้งพื้นที่ภายในเขตคูน้ำชั้นนอก (แนวคลองแม่ข่า) ต่อมามีการขยายตัว
ของพื้นที่อาศัยออกไปในทุกทิศทาง

(2) ขอบเขต (EDGE) เมืองเชียงใหม่มีเส้นแสดงขอบเขตพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งที่
เป็นแนวธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น มีดังนี้

- แม่น้ำปิง ก็พื้นที่ฝั่งตะวันตกและพื้นที่ฝั่งตะวันออกแม่น้ำปิงจึงเป็น
ขอบเขตด้านตะวันตก (ด้านตะวันออกได้แก่เทือกเขาตอสุเทพ) และเป็นขอบเขตด้านตะวันออก
ของพื้นที่ฝั่งตะวันออก

- เทือกเขาตอสุเทพ พื้นที่ฝั่งตะวันตกแม่น้ำปิงมีเทือกเขาตอสุเทพเป็น
ขอบเขตด้านตะวันตก (ด้านตะวันตกได้แก่แม่น้ำปิง)

- คูเมือง ใต้แก่ คูน้ำชั้นในซึ่งล้อมรอบย่านเมืองเก่า คูเมืองแสดง
ขอบเขตพื้นที่ภายในกำแพงเมืองเดิมแยกกับพื้นที่ภายนอกโดยรอบอย่างชัดเจน

- คลองแม่ข่าหรือคูน้ำชั้นนอกรวมทั้งแนวกำแพงเมืองชั้นนอก

- คลองชลประทานแม่แตงในเขตเมืองเชียงใหม่ แบ่งบริเวณพื้นที่เป็น
พื้นที่ฝั่งตะวันตกและพื้นที่ฝั่งตะวันออกคลองชลประทาน

- ถนนสายล้อมเมือง

(3) เส้นทางการสัญจร (PATH) เส้นทางการสัญจรของเมือง ใต้แก่

การสัญจรทางถนน

- ถนนสายหลักจากทิศทางต่าง ๆ ที่มุ่งเข้า สู่ใจกลางเมืองย่านเมืองเก่า มีดังนี้ ทางทิศเหนือ (ตัดเขตอำเภอแม่ริม) มีถนนโชตนา - ถนนช้างเผือก ทางทิศตะวันตก (ทางต้นตัดเทือกเขาคอยสุเทพ) มีถนนห้วยแก้วและถนนสุเทพ ทางทิศใต้ (ตัดเขตอำเภอหางดง) มีถนนวิลาศ ทางทิศตะวันออก (ตัดเขตอำเภอจอมจี่และอำเภอสันกำแพง) มีถนนแก้ววรัญ-ถนนท้ายวัด-ถนนช้างม้อย และถนนเจริญเมือง-ถนนท่าแพ

- ถนนโดยรอบคูเมือง ได้แก่ ถนนรอบในกำแพงเมืองและถนนรอบนอกคูเมือง มีดังนี้ ถนนศรีภูมิ ถนนอารักษ์ ถนนบำรุงบุรี ถนนมูลเมืองเป็นถนนรอบในกำแพงเมือง ถนนมณีนพรัตน์ ถนนบุญเรืองฤทธิ์ ถนนช่างหล่อ-ถนนเชียงใหม่ ถนนคชสาร-ถนนชัยภูมิเป็นถนนรอบนอกคูเมือง (ชื่อถนนเรียงตามลำดับทิศเหนือ ทิศตะวันตก ทิศใต้ ทิศตะวันออก)

- ถนนภายในเขตคูเมืองหรือย่านเมืองเก่า มีถนนสายสำคัญ 2 สายดังนี้ ถนนพระปกเกล้าซึ่งตัดจากประตูช้างเผือกไปทางด้านใต้ถึงประตูเชียงใหม่ และถนนราชดำเนินตัดจากประตูท่าแพไปทางด้านตะวันตกถึงวัดพระสิงห์ ถนนพระปกเกล้าและถนนราชดำเนินตัดกับบริเวณวัดสันเตาเรียกกันว่าสี่เหลี่ยมกลางเวียง

- ถนนสายอ้อมเมือง เป็นถนนที่เชื่อมต่อกันในเขตเมืองชั้นนอกเป็นวงแหวน เพื่อให้การสัญจรระหว่างนอกเมืองกับนอกเมืองไม่ตัดผ่านใจกลางเมือง

การสัญจรทางเท้า

ได้แก่ ทางเดินเท้า (ฟุตบอล) รอบถนนรอบนอกคูเมืองสภาพค่อนข้างแคบบางบริเวณทรุดโทรม ส่วนริมถนนรอบในกำแพงเมืองยังขาดทางเดินเท้าเป็นช่วง ๆ ทางเทศบาลฯ มีแผนงานปรับปรุงและสร้างระบบการสัญจรด้วยทางเดินเท้าภายในย่านเมืองเก่าและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง เพื่อใช้เป็นเส้นทางสัญจรทางเท้าเองประชาชนและเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

การสัญจรทางน้ำ

ส่วนการสัญจรทางน้ำในเมืองเชียงใหม่ยังมีทั้งในแม่น้ำปิงและลำคลองต่าง ๆ

(4) ที่รวมกิจกรรม (NODE) ที่รวมกิจกรรมในเมืองเชียงใหม่มีจำนวนมากหลายแห่ง แยกตามประเภทสถานที่ มีดังนี้

- บริเวณสถานีขนส่งทุกประเภท ได้แก่ สถานีขนส่งทางบก (ตลาดและสถานีขนส่งช้างเผือก) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน-สนามบินนานาชาติ บริเวณสถานีขนส่งจะคึกคักด้วยผู้คนตลอดทั้งวัน มีร้านค้าโดยรอบในบริเวณพื้นที่ข้างเคียงสถานีขนส่ง รวมทั้งบริเวณที่จอดรถรับ-ส่งผู้โดยสารประจำทาง (คิวรถ) ระหว่างอำเภอเมืองกับอำเภออื่น ๆ โดยรอบมีทั้งหมด 6 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางไปอำเภอแม่ริม เส้นทางไปอำเภอสันทราย เส้นทางไปอำเภอคอสสะเก็ด เส้นทางไปอำเภอบ่อสร้าง เส้นทางไปจังหวัดลำปาง เส้นทางไปอำเภอสารภี คิวรถส่วนใหญ่ตั้งติดถนนใหญ่ตามเส้นทางที่รถประจำทางสายนั้นที่วิ่งอยู่

- บริเวณตลาด ได้แก่ ตลาดขนาดใหญ่ระดับเมือง มีตลาดวิโรสถลาดต้นลำไย ตลาดเมืองใหม่ (2 แห่งหลังเป็นตลาดสดค้าส่งที่สำคัญของเมือง) รวมทั้งตลาดที่บริการระดับชุมชน เช่น ตลาดประตูช้างเผือก ตลาดต้นพยอม ตลาดประตูเชียงใหม่ตลาดสมเพชร ตลาดสันป่าข่อย ตลาดหนองหอย เป็นต้น ตั้งติดเส้นทางสัญจรหลัก รวมถึงทางต่าง ๆ กลางคืนมีอาหารขายไม้รุ่งในหลายแห่ง เช่นรถเข็นขายอาหารหน้าตลาดประตูช้างเผือกตลาดอนุสาร แผงขายอาคาร - รถเข็นบริเวณหน้าคณะเภสัชศาสตร์ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) เป็นต้น

- บริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่ ส่วนสาธารณะประจำเมืองมีสวนมวกหาด สวนสัตว์ห้วยแก้ว อุทยานธรรมชาต (สวนพฤกษชาติ-น้ำตกห้วยแก้ว) แหล่งนันทนาการต่าง ๆ เช่น สนามกีฬา (ของกรมพลศึกษาและเทศบาลนครเชียงใหม่) ลานหน้าอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ เป็นต้น บริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ นี้มีคนมาใช้มากในเวลาเช้าตรู่ ช่วงเวลาเย็น และวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

- บริเวณลานเอนกประสงค์ ได้แก่ ลานเอนกประสงค์ประตูท่าแพและลานเอนกประสงค์ประตูเชียงใหม่ โดยเฉพาะลานเอนกประสงค์ประตูท่าแพ ถูกใช้เป็นที่จัดงานเทศกาลต่าง ๆ ของเมือง เช่น งานเฉลิมฉลองต่าง ๆ ตามวันสำคัญของชาติอาทิเช่น วันที่ 12 สิงหาคม วันที่ 5 ธันวาคม วันปีใหม่ วันไหว้พระจันทร์ วันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนา เป็นต้น งานทำบุญ-ตักบาตรในวันเริ่มงานประเพณีสงกรานต์และวันสำคัญทางศาสนาเป็นสถานที่เริ่มต้นขบวนแห่ในงานประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ว่าฯ วันสงกรานต์และขบวนแห่ทางนงมาศวันลอยกระทง เป็นต้น อีกทั้งเป็นสถานที่จัดงานนิทรรศการต่าง ๆ มากมายทั้งของภาครัฐและเอกชน สถานที่จัดงานประกวดต่าง ๆ สถานที่จัดแสดงคอนเสิร์ต สถานที่ที่ใช้จัดเวทีปราศรัยหาเสียงช่วงเลือกตั้ง สถานที่ใช้ออกกำลังกาย เช่น เดินแอโรบิคในคอนเฝ้าฯ และกระรอกคอนเฝ้าฯ เป็นต้น สถานที่ใช้ชุมนุมในกรณีต่าง ๆ เช่น ชุมนุมประท้วงช่วงพฤษภาทมิฬ ชุมนุมประท้วงราคาพืชผลทางการ

เกษตรศกต่า เป็นต้น ลานอเนกประสงค์ประจำแฟมจึงเป็นสถานที่สำคัญในการใช้จัดงานต่าง ๆ ของเมือง และมีประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างหนาแน่นแทบทุกครั้ง

- บริเวณสถานที่จับจ่ายซื้อของ-สินค้าทั่วไป ได้แก่ ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ

เช่น ห้างสรรพสินค้าต้นศรภักดิ์ (สาขาท่าแพและสาขาข้างเฟือก) ตลาดสวนผักแอร์พอร์ตพลาซ่า สีสวนพลาซ่า ห้างส.การคำ เป็นต้น จะตั้งตามเส้นทางสัญจรหลักในย่านพาณิชย์กรรมและกระจายอยู่โดยรอบในพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง เช่น ด้านกายภาพ-เรื่องทำเลที่ตั้ง ด้านเศรษฐกิจ ด้านประชากร เป็นต้น เป็นที่รวมกิจกรรมของผู้คนตลอดทั้งวันโดยเฉพาะในวันหยุดต่าง ๆ นั้นห้างสรรพสินค้าจะเป็นที่รวมกิจกรรมที่ค่อนข้างคึกคักหนาแน่น ส่วนในเวลากลางคืนมีแหล่งจับจ่ายซื้อของโดยเฉพาะสินค้าประจำท้องถิ่น ของที่ระลึกต่าง ๆ ได้แก่ ไนต์บาซาร์ (NIGHT BAZAR) ซึ่งมีชื่อเสียงที่นักท่องเที่ยวรู้จักเป็นอย่างดีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ บริเวณพื้นที่ข้างเคียงไนท์ บาซาร์ส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร นานาชาติ ร้านจำหน่ายเครื่องดื่ม บริษัทจัดนำเที่ยว ร้านรับล้างถ่ายรูป เป็นต้น ไนต์บาซาร์เป็นที่รวมกิจกรรมในตอนกลางคืนที่โดดเด่นและมีความสำคัญแก่เมืองโดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ ในช่วงที่มีการท่องเที่ยวจำนวนมาก (HIGH SEASON) ประมาณช่วงเดือนตุลาคม-มีนาคมและช่วงวันหยุดตามเทศกาลต่าง ๆ นั้น ไนต์ บาซาร์จะคึกคักเป็นพิเศษหนาแน่นไปด้วยผู้คน

(5) ที่หมายตา (LANDMARK) สภาพเมืองเชียงใหม่มีที่หมายตาจำนวนมากหลายแห่งเป็นที่หมายตาที่สำคัญแบ่งตามลักษณะที่หมายตา มีดังนี้

ก. ที่หมายตาระยะไกล (DISTANCE LANDMARK) ได้แก่ พระธาตุดอยสุเทพ ดอยสุเทพ ซึ่งเป็นที่หมายตาระยะไกลที่มองเห็นได้จากทุกมุมเมือง เป็นที่หมายตาที่สำคัญและมีความสำคัญเกินความหมายของคำว่า "ที่หมายตา" ก็คือพระธาตุดอยสุเทพเป็นศูนย์กลางทางจิตใจของชาวเชียงใหม่ทุกคน ในปัจจุบันที่หมายตา "พระธาตุดอยสุเทพ" เริ่มถูกบดบังด้วยอาคารสูงตามถนนห้วยแก้วและบริเวณคลองชลประทาน เป็นการทำลายที่หมายตาและทัศนียภาพที่ดีที่สุดของเมือง

ข. ที่หมายตาระยะใกล้ (LOCAL LANDMARK) แยกตามประเภทต่าง ๆ มีดังนี้

- แม่ฟ้าปิง ลำคลองสายต่าง ๆ
- คูเมือง รูปทรงสี่เหลี่ยมเกือบจัตุรัสล้อมรอบย่านเมืองเก่า

- ย่านเมืองเก่า 5 แห่งและเมืองเก่า 4 แห่ง ประกอบด้วยเมืองเก่า ได้แก่ ประจักษ์ศิลปาคม ประตูสวนดอก ประตูสวนปรุง ประตูเชิงชุม และประตูท่าแพ ส่วนเมืองเก่า ได้แก่ บ้านศรีภูมิ บ้านจันทน์ เมืองเก่าเมือง และเมืองเก่า
- สะพานข้ามแม่น้ำจันทน์ และใต้แม่น้ำ สะพานมิตรภาพไทย-ลาวสายที่ 1 สะพานเมืองเก่า
- ย่านต่าง ๆ ทั้งที่ตั้งอยู่ในย่านเมืองเก่าจำนวน 11 แห่งและที่ตั้งอยู่นอกเมืองอย่างรวมออกจากรอบเมืองอีกจำนวนมาก
- สถานที่หน่วยงานในสถานีย่านต่าง ๆ เช่น สถานีราชการต่าง ๆ สถานีการศึกษาต่าง ๆ สถานพยาบาลต่าง ๆ ศาลากลาง (ศาลาวิไล) กองบิน 41 กองพลต่าง ๆ เป็นต้น
- สถานีขนส่ง เช่น เขต สถานีขนส่งช้างเผือก สถานีรถไฟ สนามบิน ท่าอากาศยาน เป็นต้น
- ที่โล่งว่างของเมือง เช่น ลานเอนกประสงค์ประตูท่าแพ ลานเอนกประสงค์ประตูเชิงชุม ลานหน้าอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ ลานเอนกประสงค์ประตูเชิงชุม ลานหน้าอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ รวมทั้งสวนสาธารณะ สนามกีฬา สนามกอล์ฟ เป็นต้น
- ทางแยกหลัก เช่น สี่แยกกลางเวียง (ทางแยกที่สำคัญในย่านเมืองเก่าซึ่งเกิดจากถนนพระปกเกล้าตัดกับถนนราชดำเนินบริเวณหน้าวัดชัยแก้ว)
- สมาคมและสถาบันต่าง ๆ เช่น AUA ศูนย์วัฒนธรรมมิชชันนารี สถานทูตแห่งชาติ โรงละครแห่งชาติ เป็นต้น
- สถานที่บันเทิงต่าง ๆ เช่น ไนต์คลับ (แห่งที่ใหญ่ที่สุดได้แก่ บूमไนท์คลับใกล้ตึกตึกเก่า ตั้งระหว่างสถานสงเคราะห์คนชราและวัดแสนปาง) อามอบนวดคาเฟ่ โรงภาพยนตร์ เป็นต้น
- สถานที่พักอาศัยชั่วคราว เช่น โรงแรม เกสท์เฮาส์ต่าง ๆ
- ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ

2) การประเมินคุณค่าภูมิทัศน์ชุมชน (TOWNSCAPE APPAISAL)

(ก) ที่ว่างในเมือง (URBAN OPEN SPACE) ที่ว่างในเมืองแต่เดิมจะเกิดขึ้นตามกิจกรรมของผู้คน เช่น ลานบริเวณหน้าวัดหรือลานบริเวณหน้าตลาด ซึ่งเป็นจุดศูนย์รวมผู้คนที่ขนาดเล็กละใหญ่ตามปริมาณคนหรือกิจกรรม เป็นที่ว่างที่ไม่ได้กำหนดขึ้น ดังนั้นจะเห็นว่าในปัจจุบัน

ในขณะที่มีการขยายตัวของเมืองและประชากรขึ้นอย่างรวดเร็ว ขนาดของที่ว่างต่าง ๆ จึงมีขนาดเล็ก (เทียบกับขนาดของเมือง) แออัดและค่อนข้างน้อยและโดยทั่วไปจะไม่มีความเฉพาะตัว มีคุณค่าต่อความรู้สึกการเข้าไปสัมผัสหรือมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ การที่ไม่มีการกำหนดที่ว่างชุมชนมาแต่ก่อนคงเป็นไปได้ว่าแต่เดิมลักษณะของเมืองเป็นลักษณะเปิดโล่งในตัวมันเองอยู่แล้ว เช่น บ้านก็จะปลูกกันห่าง ๆ ยกเว้นคนในครอบครัว บริเวณบ้านถูกคั่นด้วยรั้วสวนไม้รั้วกำแพง ตลาดก็มีการค้าขายเฉพาะเวลาเช่นในตอนเช้ามีหรือตอนเย็น ไม้ชิงช้าเป็นที่พักผ่อนอย่างในปัจจุบันเหล่านี้ เป็นต้น รวมทั้งตัวเมืองเองก็ขึ้นอยู่กับธรรมชาติซึ่งประชาชนสามารถไปใช้พักผ่อนได้ง่ายและสะดวก เช่น แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ บนคอกสุเทพ ในปัจจุบันได้เริ่มมีการพัฒนาบางพื้นที่ให้เป็นที่ว่างของเมือง เพื่อรองรับกับขนาดเมืองและจำนวนประชากรบ้างแล้ว เช่น ลานที่ตั้งอนุสาวรีย์สามกษัตริย์หน้าศาลากลางหลังเก่าของเชียงใหม่ นับเป็นที่ว่างที่เกิดขึ้นในใจกลางเมืองซึ่งสามารถให้ภูมิทัศน์ที่แตกต่างเมืองแสดงออกถึงความภูมิใจในผู้ให้กำเนิดของเมือง โดยมีอนุสาวรีย์เป็นจุดเด่นมีศาลากลางและศาลาพิพากษาเป็นตัวปิดล้อมอยู่ 2 ด้านมีการปลูกต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่นแต่ก็ยังมีห้องแถวและอาคารซึ่งไม่ได้มีรูปแบบช่วยส่งเสริมที่ว่างอยู่ล้อมอีก 2 ด้าน มีป้ายโฆษณาขนาดใหญ่และที่นำเสียดายก็คือไม่ได้สร้างกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนได้มาใช้ประโยชน์จากที่ว่างนี้ เช่น ไม้ชิงช้าเป็นที่นั่งเล่นพักผ่อน เป็นต้น ที่ว่างบริเวณหลังตลาดต้นลำไยติดกับแม่น้ำปิงไม้ชิงช้าเป็นที่นั่งเล่นพักผ่อนจัดเป็นสวนสาธารณะของเมืองเป็นตำแหน่งที่มีมากอันหนึ่ง แต่จากการจัดทำไม่ได้ให้ความสำคัญในรายละเอียดออกแบบมาก่อน มีการรื้อห้องแถวไม้ของเก่าที่ตลาดต้นลำไยไป ซึ่งต่างจะเก็บไว้และเปลี่ยนกิจกรรมและทำให้สอดคล้องกับกรมประชาสัมพันธ์ซึ่งเปลี่ยนเป็นพิพิธภัณฑ์ รวมทั้งรูปแบบของสวนสาธารณะไม่ได้คำนึงถึงลักษณะเฉพาะถิ่น ในทางกลับกันสิ่งตรงข้ามซึ่งเป็นบ้านเก่าริมแม่น้ำกลับให้ทัศนียภาพที่ร่มรื่นและงดงามกว่าอีกมาก และจากการสังเกตพบว่าผู้คนใช้งานน้อยมากซึ่งก็เห็นได้ว่าขาดลักษณะเฉพาะตัวที่เข้ากันได้ ลานประตูเมืองท่าแพถูกจัดขึ้นเพื่อใช้เป็นที่ศูนย์กลางของกิจกรรมที่ทางเมืองเชียงใหม่ให้ความสำคัญ ซึ่งใช้ได้ดีในขณะที่มีกิจกรรมของเมืองแต่ในยามปกติเป็นลานโล่ง แห้งแล้ง มีตัวประตูท่าแพเป็นจุดเด่น แต่สภาพอาคารมีปิดล้อมไม่เป็นระเบียบทั้งในเรื่องรูปแบบ ความสูงและกิจกรรม ซึ่งลักษณะเช่นนี้จะเกิดขึ้นกับบริเวณประตูเมืองทุกแห่ง สวนสาธารณะหนองบวกหาดเป็นที่ว่างที่เดียวหนึ่งของเมืองสามารถใช้งานได้จริงและมีประชาชนมาใช้เป็นที่พักผ่อนอยู่ตลอดเวลาสภาพแวดล้อมก็จัดได้ว่ากลมกลืนและดีพอควร ด้านหนึ่งติดคูเมือง (มีถนนกิน) ด้านที่เหลือมีอาคารขนาดเล็กล้อมรอบอยู่ จะมีข้อเสียในเรื่องรั้วกันซึ่งทำให้ความต่อเนื่องระหว่างภายนอกกับภายในสวนขาดลง ทั้งนี้มันควรจะส่งเสริมกันและยังให้

ทัศนวิสัยที่ต่ำกว่าอีกด้วย ในส่วนที่ว่างขนาดเล็กจะมีแต่บริเวณในส่วนที่คนรถกล้าไม่ได้ เช่น ลานวัด ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความรู้สึกสวยเกิดขึ้น แต่โดยทั่วไปยังไม่ได้มีการให้ความสำคัญกับที่ว่างระดับหลักเลย เช่น ที่ว่างมดถนน บริเวณทางแยกตัดกันหรือหน้าอาคารซึ่งก่อสร้างใหม่ ๆ ทำให้บดบังทัศนียภาพและการรับรู้ทัศนียภาพทั่วไปของเมือง

(ข) เฟอร์นิเจอร์หรือเครื่องประกอบถนน (STREET FURNITURES) ลักษณะของเครื่องประกอบถนนโดยทั่วไป ยังไม่ได้รับการออกแบบทั้งในแง่รูปแบบและการใช้งานที่ครอบคลุมทั้งการจัดหมวดหมู่ และการวางตำแหน่ง ซึ่งปัญหาที่คาดว่าจะจะเป็นเหมือนกันเกือบทั้งประเทศจากการไม่มีการควบคุม รูปแบบที่เป็นเฉพาะหรือสอดคล้องกันระหว่างของเก่ากับของทำใหม่ของชนิดหนึ่งกับอีกชนิดหนึ่ง สีสรร ขนาด ทำให้เกิดความหลากหลายมากมายและอยู่ปน ๆ กัน รวมทั้งไม่มีการจัดสร้างเครื่องประกอบถนนที่เชื่อเป็นการส่งเสริมภูมิทัศน์ให้ดูและดูสวยงาม เกิดจินตภาพที่ชัดเจนและปัญหาที่ค่อนข้างยากก็คือ ขาดการบำรุงรักษาที่ดีทำให้เครื่องประกอบถนนอยู่ในสภาพทรุดโทรมสกปรก เกิดความไม่น่าใช้ ไม่น่าสัมผัส ทำให้เสียคุณค่าในตัวเองและส่งผลที่ไม่ดีให้เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของเมือง

(ค) ต้นไม้ ต้นไม้สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีได้มาก เพราะเป็นธรรมชาติซึ่งผู้คนสัมผัสได้แต่บริเวณของเมืองจะเห็นว่ามีการใช้ต้นไม้ประดับน้อยมาก ถนนหนทางโดยทั่วไปไม่ค่อยมีต้นไม้ช่วยประดับหรือให้ร่มเงา ต้นไม้ที่ใช้มักเป็นต้นไม้ขนาดกลาง อาจเป็นเพราะไม่ได้มีการเตรียมให้พื้นที่กับส่วนนี้มาก่อน และเนื่องจากต้องการขยายตัวของทางสัญจรตามการขยายตัวของเมือง ทำให้มีการตัดแนวต้นไม้เดิมซึ่งสูงใหญ่ให้ประโยชน์ได้เต็มที่ทั้งไปอย่างน่าเสียดาย ถ้าจะเปรียบเทียบกับถนนบางสาย เช่น ถนนเชียงใหม่-ลำพูน ซึ่งมีต้นยางใหญ่ขนาดข้างถนนเชียงใหม่-สันกำแพง มีต้นจามจุรีตลอดสองข้างจะเห็นได้ว่าให้ความรู้สึกภูมิทัศน์ที่ดีกว่ากันมากในส่วนที่มีการใช้ต้นไม้แตกต่างกัน เช่น สวนหย่อม สวนสาธารณะ มักจะมีการจัดแต่งอย่างเก๋งาม ขาดลักษณะเฉพาะถิ่น มีการใช้ต้นไม้ซึ่งไม่ใช่ไม้พื้นเมืองเป็นส่วนใหญ่ ต้นไม้ที่ใช้ปลูกและวิธีการตกแต่งต้องใช้การบำรุงรักษาอย่างมาก ทำให้ในช่วงที่ขาดการดูแลจะไม่น่าดู รกรุงรังรวมทั้งการตกแต่งสวนเพื่อประดับจุดสำคัญต่าง ๆ ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับจุดเด่นนั้น ๆ กลับตกแต่งจนแบ่งได้และไม่ได้รองรับหรือสัมพันธ์กับจุดเด่นเหล่านั้น

3) การประเมินคุณค่าทางสถาปัตยกรรม จากอดีตสถาปัตยกรรมของเมืองเชียงใหม่ มีการวิวัฒนาการจนเป็นลักษณะเฉพาะถิ่นแต่เมื่อมาถึงจุดการพัฒนาความเจริญยุคใหม่ กลับไม่ได้ให้ความสำคัญและสืบสานต่อสถาปัตยกรรมท้องถิ่น สิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้นใหม่มักเอาแบบอย่างความ

เจริญมาจากกรุงเทพฯ ทั้งรูปแบบภายนอกและรูปแบบการดำเนินงานภายใน ส่วนใหญ่จะขาดสุนทรียภาพที่ลึกลับด้วย เป็นด้วยประชาชนขาดความสำนึกค่านิยม และเมืองเห็นความเจริญเป็นอย่างวัฒนธรรมห้องแถวอย่างกรุงเทพฯ ดังเมืองเชียงใหม่ก็ไม่ได้มีการกำหนดตำแหน่งหรือวัฒนธรรมความเจริญยุคใหม่หรือควบคุมรูปแบบรูปแบบ ทำให้อาคารใหม่ที่เกิดขึ้นขาดความกลมกลืนไว้ระเหยแบบขาดความต่อเนื่องกัน และในบางครั้งก็ไปดบัง เข้มแข็งเข้มนวม สถาปัตยกรรมท้องถิ่นที่มีอยู่เดิมลงไปอย่างน่าเสียดายด้วยรูปแบบที่สะดุดตา ขนาดที่ใหญ่กว่าหรือใหญ่เกินหรือไม่มีความต่อเนื่องกับสถาปัตยกรรมบริเวณนั้น อาคารทั้งใหม่และเก่า ทั้งที่มีคุณค่าและไม่มีความค่าอยู่ปะปนกันไปทั่ว ทำให้ลักษณะท้องถิ่นอันเป็นเอกลักษณ์อยู่ได้ค่อย ๆ สูญหายไปอย่างน่าเสียดาย

5.2 การศึกษาทัศนภาพในระดับคูเมือง

1) การประเมินคุณค่าองค์ประกอบด้านจินตภาพของคูเมือง ทางเดินติดต่อตลอดรอบแนวคูเมือง ทั้งด้านนอกและด้านในมีถนนตัดขนานโดยตลอด และยังมีถนนสายต่าง ๆ ตัดผ่านทั้งที่ผ่านแนวประตูเมืองและไม่ผ่านประตูเมือง ขนาดของถนนมีขนาดใหญ่น้อยตามความแออัดสภาพของถนนที่ทั้งไม่ตัดบ้างตามการดูแลรักษาและการให้ความสำคัญกับถนนเส้นนั้น ๆ ตลอดแนวคูเมืองด้านนอกจะมีทางเดินเท้าที่ถูกจัดแต่งขึ้น ซึ่งแต่ละส่วนก็จะมีรูปแบบแตกต่างกันตามยุคสมัยของการจัดแต่ง ด้านในคูเมืองไม่มีการจัดเป็นทางเดินเท้าถาวร แต่มีสนามหญ้าเกือบตลอดแนวยกเว้นบางส่วน เช่น บริเวณตลาด สวนสาธารณะ (ดูแผนที่ประกอบ) จะเห็นได้ว่าทางเดินติดต่อเหล่านี้ขาดความมีระเบียบและความกลมกลืนกัน และอันนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบแรกที่ติดอยู่ตลอดแนวคูเมือง จึงไม่ได้เป็นการส่งเสริมหรือช่วยให้จินตภาพคูเมืองดีขึ้น รวมทั้งไม่ได้ส่งเสริมตัวเส้นทางเอง ซึ่งเส้นทางถนนเองซึ่งเส้นทางถนนรอบนอกคูเมืองจัดได้ว่าเป็นเส้นทางหลักสายหนึ่งของเชียงใหม่ ซึ่งถ้ามีการจัดภูมิทัศน์ที่ดีทำให้เกิดความสัมพันธ์กันที่ลึกลับคูเมือง ต่างก็จะช่วยส่งเสริมทำให้เกิดจินตภาพที่ดีได้ ตลอดเส้นทางนี้จะมีสิ่งต่าง ๆ อื่น ๆ อีกที่เข้ามาเป็นองค์ประกอบที่ดีได้ เช่น จุดศูนย์รวมลานหน้าประตูท่าแพ ลานเอนกประสงค์ประตูเชียงใหม่ สวนสาธารณะหนองบวกหาด มีย่านที่น่าสนใจ เช่น ตลาดข้างเผือก ตลาดประตูเชียงใหม่ รวมทั้งเส้นทางที่ตัดผ่านคูเมือง ยังนำไปสู่สถานที่ที่น่าสนใจที่อยู่ใกล้คูเมือง และเส้นทางมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับคูเมือง เช่น ย่านประตูท่าแพ ย่านการค้าเก่า ที่สำคัญมีการค้าสำหรับนักท่องเที่ยวมากมาย ย่านถนนราชดำเนิน ทั้งเป็นแนวความเจริญในอดีตที่มีวัดอยู่ตลอดสองข้างทางมากมาย และมุ่งตรงไปยังด้านหน้าวัดพระสิงห์ จุดสำคัญ ๆ เช่น ถนนตัดผ่านประตูสวนดอกมา

ยังวัดพระสิงห์ วัดสวนดอก ตัวประตูเมือง และป้อมโบราณ บริเวณมุมเมือง (แจ้งต่าง ๆ)
เองก็เป็นจุดหมายตาที่ผู้คนที่ผ่านไปรู้จักกันดี สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์กันโดยตรง องค์ประกอบ
ต่าง ๆ ส่งเสริม จินตภาพของคูเมืองให้เกิดความต่อเนื่องและสุนทรีย์ แต่ก็มักจะถูกทะเลาะโย่งไม่ให้
ความสำคัญ ความต่อเนื่องจึงมักจะถูกทำลายไม่ได้ส่งเสริมกันเท่าที่ควร และเกิดความสัมพันธ์กันอย่าง
สูงสุด หากมีการหาแนวทางแก้ไขในส่วนนี้ จะทำให้จินตภาพของคูเมืองเกิดขึ้นอย่างเฉพาะตัว
และเป็นความน่ารื่นรมย์ของเมืองได้เป็นอย่างดี

2) การประเมินคุณค่าภูมิทัศน์คูเมือง

ก. ที่ว่าง โคจรรอบคูเมืองมีถนนตัดขนานอยู่ตลอด จากการศึกษาพบว่าได้เบียด
แนวคูเมืองเข้ามาเป็นบางส่วนด้วย ฉะนั้นที่ว่างซึ่งควรมีระหว่างแนวโบราณสถาน (คูเมือง)
กับสิ่งก่อสร้างใหม่จึงขาดหายไป ตลอดแนวถนนด้านในยังคงเหลือแนวกำแพงเมืองหลงเหลืออยู่
ปัจจุบันโดยทั่วไปเป็นลานดิน บางส่วนได้รับการปรับแต่ง แต่บางส่วนก็ไม่มี ตลอดแนวคูเมืองนี้จะ
มีที่ว่างเกิดขึ้นเป็นจุด ๆ เช่น บริเวณลานหน้าประตูเมืองต่าง ๆ โดยทั่วไปจะมีขนาดใหญ่น้อยที่จะ
เป็นที่ว่างเพื่อเชิดชูประตูเมือง แต่สภาพแวดล้อมไม่ดี การดูแลและจัดตั้งบริเวณลานต่างไม่ส่งเสริม
ให้ที่ว่างเกิดคุณค่ามากนัก รวมทั้งไม่ส่งเสริมจุดเด่นคือประตูเมืองอย่างเพียงพอ รวมทั้ง
เป็นการจัดตั้งที่ไม่รองรับการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนได้ (เช่น ประตูหายยา มีการ
จัดสวนตกแต่งต้นไม้ สามารถให้ประโยชน์เพียงทางสายตา แต่ประชาชนเข้าไปสัมผัสไม่ได้)
บริเวณหอรบแนวกำแพงเมือง ขาดระยะเพียงพอเพื่อรองรับป้อมกำแพงเมือง ทำให้ความสำคัญ
ของตัวป้อมกำแพงเมืองขาดความสง่างาม นอกจากนี้ยังเกิดสิ่งก่อสร้างใหม่ซึ่งมีขนาดใหญ่โตจน
เกิดขึ้นอยู่ในบริเวณเดียวกัน เช่น แจ้งห้วยริน แจ้งกะต้ำ ทำให้สิ่งก่อสร้างใหม่ข่มโบราณสถาน
(ป้อมกำแพงเมือง) ทำให้ที่ว่างจุดนี้ขาดความสง่างามไป ที่ว่างบริเวณสวนสาธารณะหนอง
บวกหาด ลานเอนกประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งอาคารรูปแบบที่เหมาะสม อาจจะสามารถรองรับกิจกรรม
ต่าง ๆ ได้ดี แต่ก็ขาดลักษณะเฉพาะตัว จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าโดยตัวที่ว่างเองในแต่ละจุด
ต่างก็มีความสำคัญในตัวเอง แต่อาคารรูปแบบที่ดี การดูแลที่ดี และมีการรื้อกล้า ทำให้ที่ว่าง
ขาดภูมิทัศน์ที่ดี

ข) เฟอร์นิเจอร์หรือเครื่องประกอบถนน เครื่องประกอบถนน โดยทั่วไปเหมือน
ที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อการประเมินภูมิทัศน์ของเมือง กล่าวคือ ขาดความสัมพันธ์กันในด้านรูปแบบ
การใช้งาน การจัดวาง ปริมาณ ตำแหน่งที่เหมาะสม ซึ่งเครื่องประกอบถนนเหล่านี้เป็นองค์
ประกอบเล็ก ๆ ที่มีตลอดแนวคูเมืองน่าจะได้รับการปรับปรุง ดูแลรักษาที่ดียิ่งขึ้น เพราะจะได้

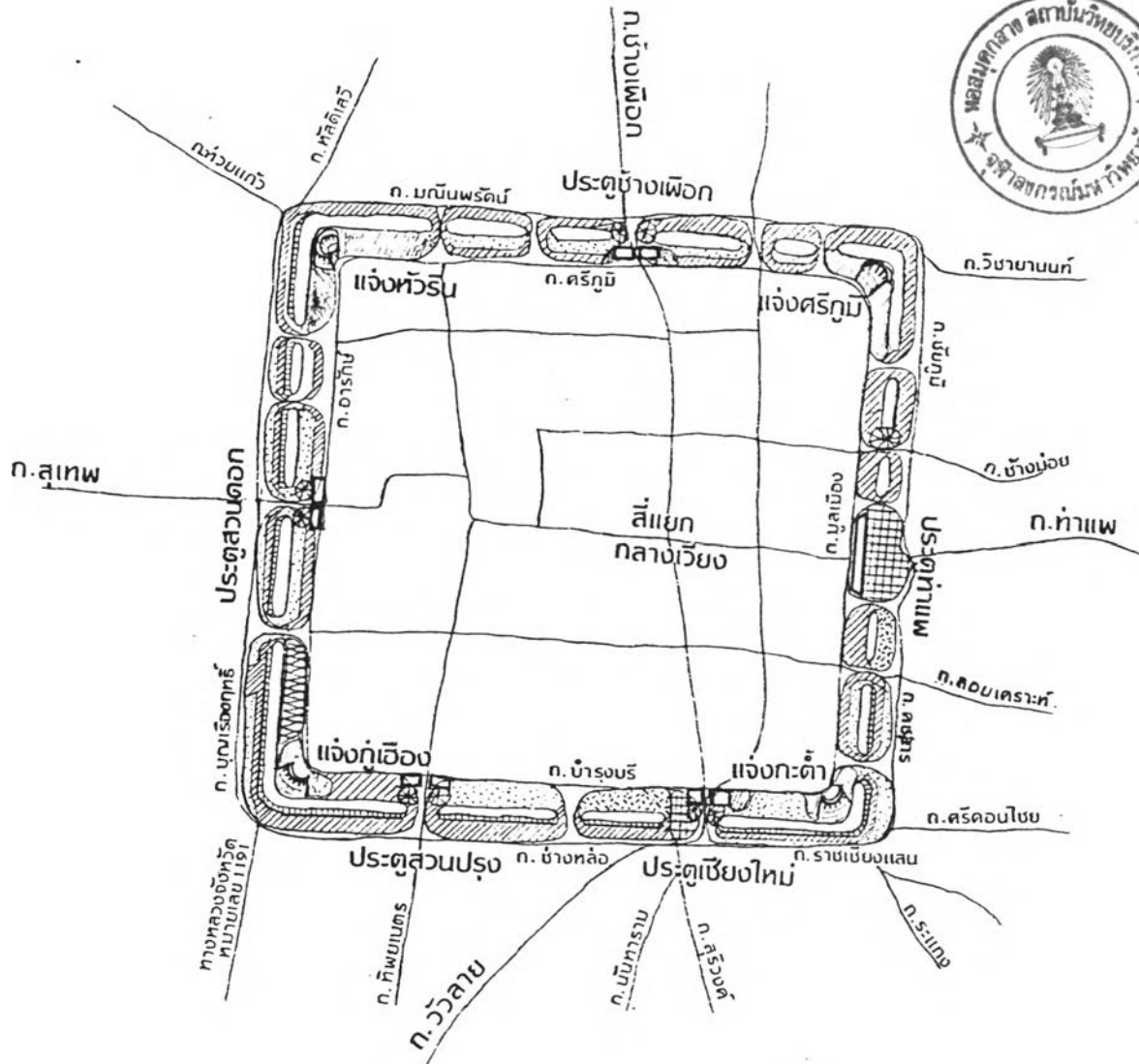
สามารถรองรับการใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังเป็นส่วนช่วยส่งเสริมภูมิทัศน์ที่สวยงามของ
เมืองได้อย่างดี

ค) ต้นไม้ที่ล้อมรอบคูเมือง ต้นไม้ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่บริเวณคูเมืองซึ่งมีความ
สำคัญยิ่งกว่าพื้นที่ตลอดแนวคูเมืองทั้ง 2 ฝั่ง มีการปลูกต้นไม้ลักษณะพิเศษไม้ปลูกประดับที่
เป็นต้นไม้ที่สำคัญ (IMPORTANT TREE) เช่น ต้นโพธิ์ (บริเวณประตูสวนดอก) แนวต้นสัก
(ริมถนนพหลโยธิน) เป็นต้น และมีต้นไม้ที่น่าสนใจ (ATTRACTIVE TREE) จำนวนหลายต้น เช่น
ต้นยางอินเดียขนาดใหญ่ ต้นจามจุรี กลุ่มต้นหางนกยูง แนวต้นสน กลุ่มต้นการะบูร กลุ่มต้น
ราชพฤกษ์ เป็นต้น พื้นที่คูเมืองที่ล้อมรอบทั้งต้นไม้ชนิดเดียวกันในแต่ละส่วนของคูเมืองและต้นไม้
เดี่ยวชนิดต่าง ๆ สลับกันไปส่วนใหญ่มักมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสมกับบริเวณประตูเมือง และ
แจ้งคูเมืองจะมีต้นไม้ใหญ่มีอายุหลายสิบปีหลายแห่ง เช่น ต้นโพธิ์ (ประตูสวนดอก) ต้นยาง
(ประตูสวนปรุง) ต้นไม้ใหญ่ (ประตูเชียงใหม่) ต้นสัก (แจ้งศรีภูมิ) เป็นต้น บริเวณคูเมืองเป็น
แนวส่งเสริมพันธุ์ไม้ท้องถิ่นที่สืบพันธุ์กันมาหลายชนิดต่างออกดอกเต็มสีสีสันสดใสกับพื้นที่คูเมือง
ที่ล้อมรอบ เช่น ต้นทองกวาว (ดอกสีม่วง) ต้นหางนกยูง (ดอกสีส้ม) ต้นขี้เหล็กบ้าน (ดอกสีเหลือง)
ต้นอินทนิลบาง (ดอกสีม่วง) เป็นต้น

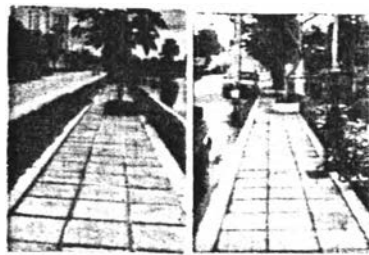
การจัดแต่งต้นไม้ในระดับเป็นองค์ประกอบย่อยยังขาดรูปแบบที่ดี และต้องดูแลรักษา
มากจึงน่าจะมีการคำนึง และใช้ไม้พื้นเมืองบ้างเพราะจะให้บรรยากาศที่เป็นเฉพาะถิ่นได้ดี

แนวต้นไม้ที่ล้อมรอบคูเมืองนอกจากจะให้ความร่มรื่นแก่พื้นที่และเสริมสร้างภูมิทัศน์ที่
ดีต่อคูเมืองในแต่ละด้าน ทำให้แต่ละด้านของคูเมืองมีเอกลักษณ์ ซึ่งช่วยในการรับรู้ด้านพื้นที่และ
ทิศทางได้

3) การประเมินคุณค่าทางสถาปัตยกรรม ทัศนียภาพเมือง กำแพงเมือง และประตู
เมืองเองมีคุณค่าในตัวเองอย่างเปี่ยมล้นดังที่ได้กล่าวข้างต้น ๆ แล้ว แต่สถาปัตยกรรมที่เกิดขึ้น
ที่ล้อมรอบตลอดแนวคูเมือง นับวันก็มีสิ่งก่อสร้างใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมายโดยไม่ให้ความสำคัญหรือ
เคารพต่อคูเมืองเพื่อโบราณสถานใด ๆ ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ด้วยประโยชน์ส่วนตัวสูงสุด
ด้วยขาดสำนึกมองไม่เห็นคุณค่าอาคารที่เกิดขึ้นใหม่โดยเฉพาะในจุดที่เป็นย่านสำคัญ ซึ่งรื้อทำลายและ
มีขนาดใหญ่โตเกินไปต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่และรูปแบบที่ขัดแย้ง เช่น อาคารสูงของโรงแรม
บริเวณแจ้งหัวริน อาคารสูงและขนาดใหญ่ด้านประตูท่าแพ อาคารสำนักงานบริเวณแจ้งกะต้ำ
หรืออาคารที่เป็นห้องแถวรูปแบบตามสมัยนิยม ซึ่งขาดสุนทรียภาพโดยทั่วไป จะมีที่มีคุณค่าถึงลักษณะ
เฉพาะถิ่นและเคารพต่อสภาพแวดล้อมของตัวอาคารเองน้อยมาก เช่น อาคารสถานีดับเพลิง

สนามหน้า

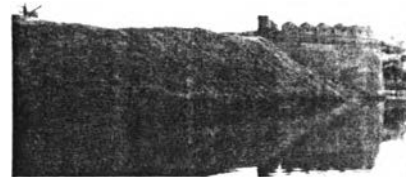
ทางเดินเท้า

แนวปลูกดอกไม้

สนามหน้า
สภาพทรุดโทรม

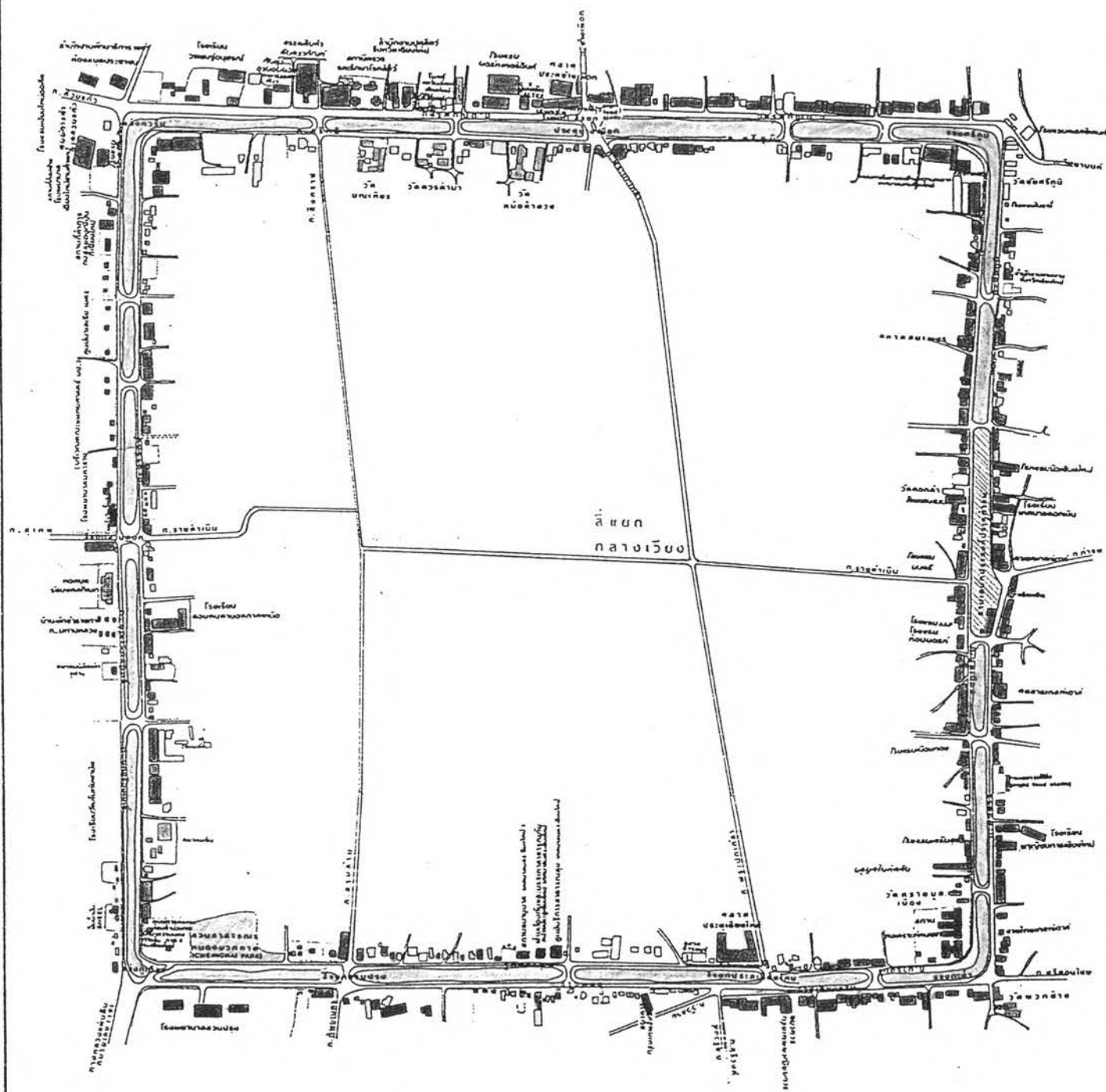

ซากกำแพงที่ยังไม่ได้ทำการบูรณะ

เพิงขายดินไม้

แสดง:	ลักษณะ: ขอบคูเมืองโดยรอบ	บ. คูเมือง ประตู กำแพงที่ยังไม่ได้ทำการบูรณะ ลานหุ้มอม ลานพื้นแข็ง	แผนที่
สัญลักษณ์:	คูเมือง ประตู กำแพงที่ยังไม่ได้ทำการบูรณะ ลานหุ้มอม ลานพื้นแข็ง		มาตราส่วน
การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง			ที่มา: จากการสำรวจ (กค. 34๑)

แสดง: ประเภทการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ข้างเคียงคูเมือง

สัญลักษณ์:

	ที่พักอาศัย		อุตสาหกรรมและคลังสินค้า
	พาณิชย์ยกรรม		สวนสาธารณะ
	สถาบันราชการ		เกษตรกรรม (สวนผลไม้)
	สถาบันการศึกษา		ที่รกร้าง, ที่ว่างเปล่า
	สถาบันศาสนา		

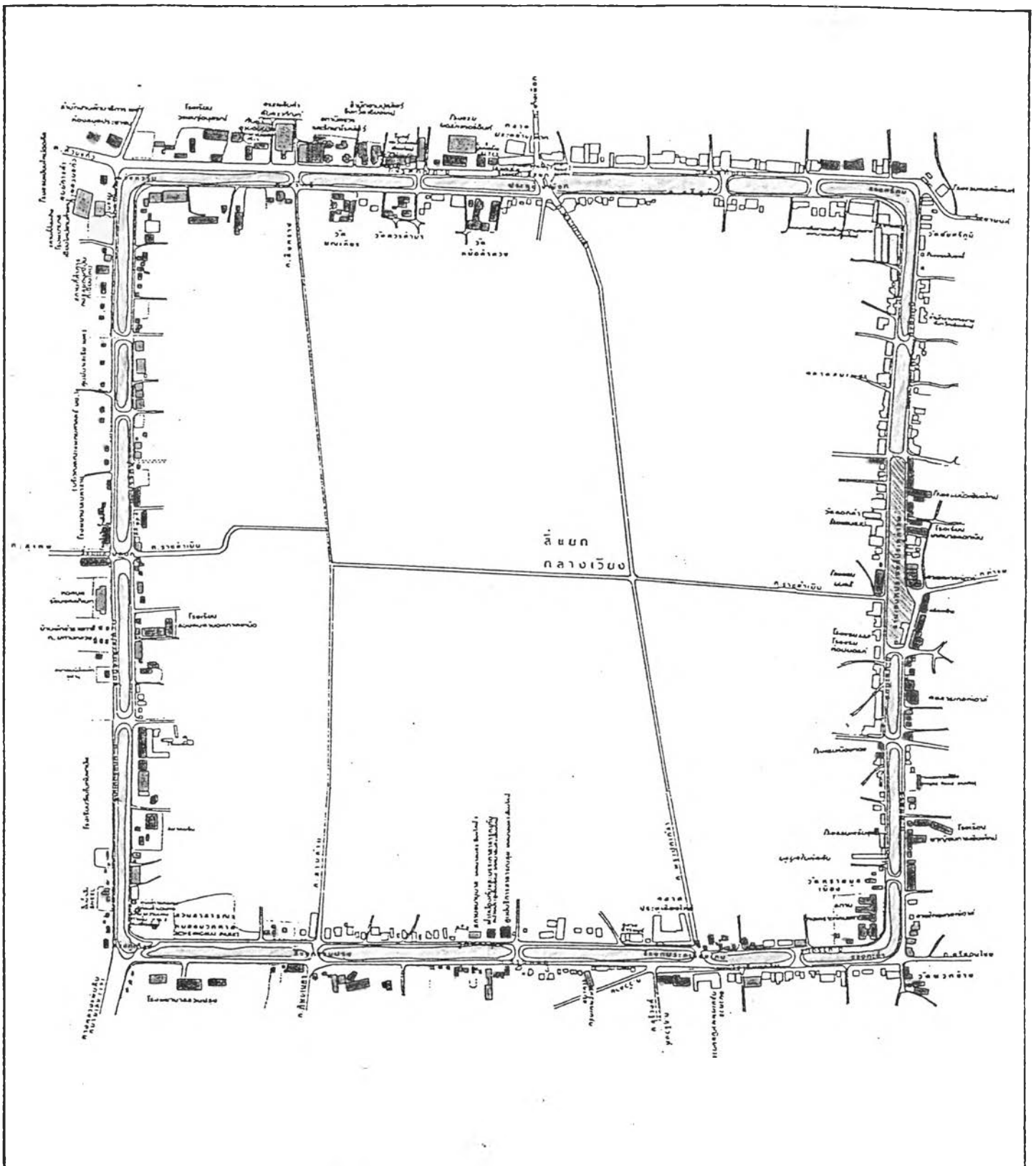
มาตราส่วน 1:10,000

แผนที่

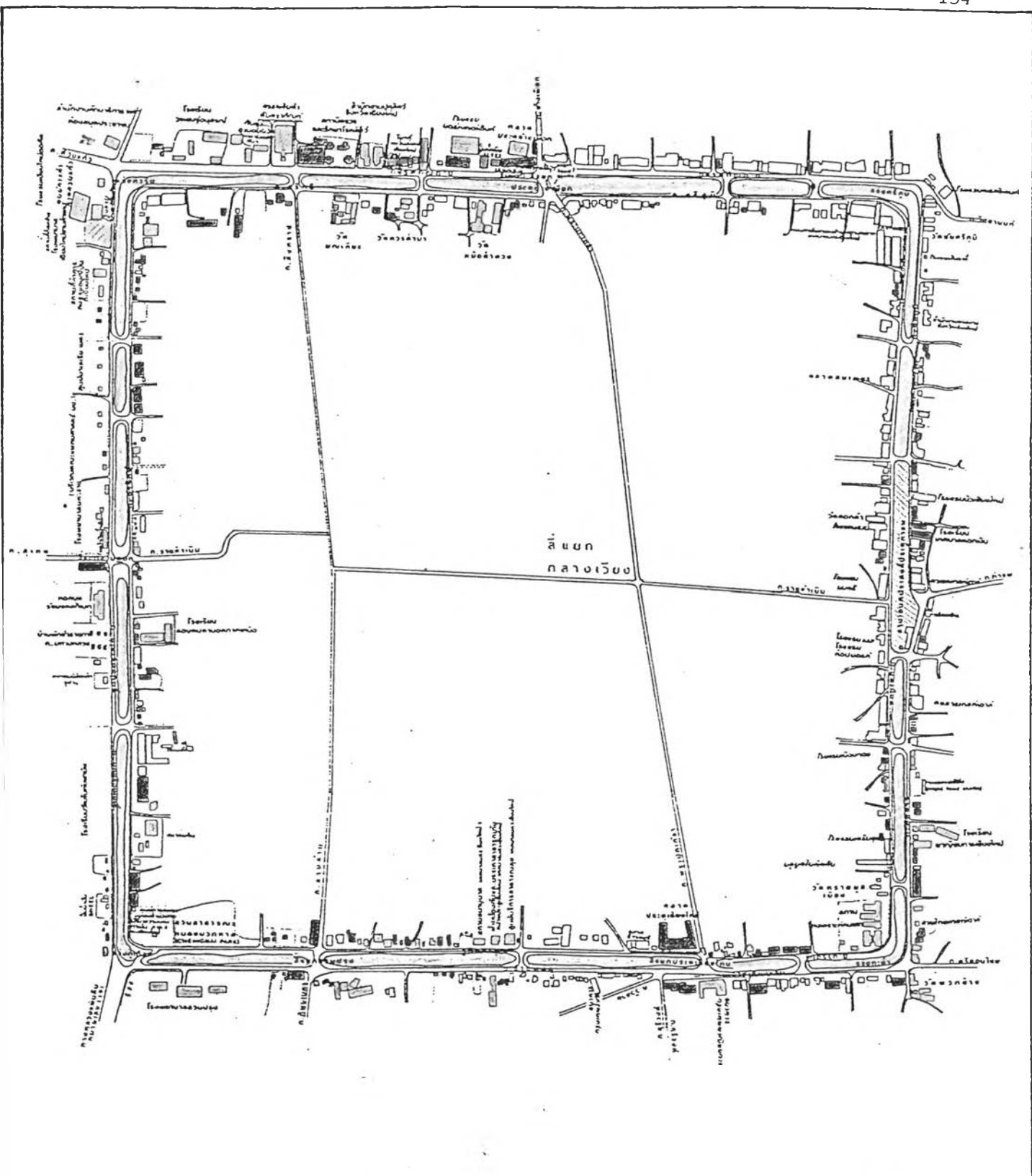
ที่มา: จากการสำรวจ (มีค. 35๕)

การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

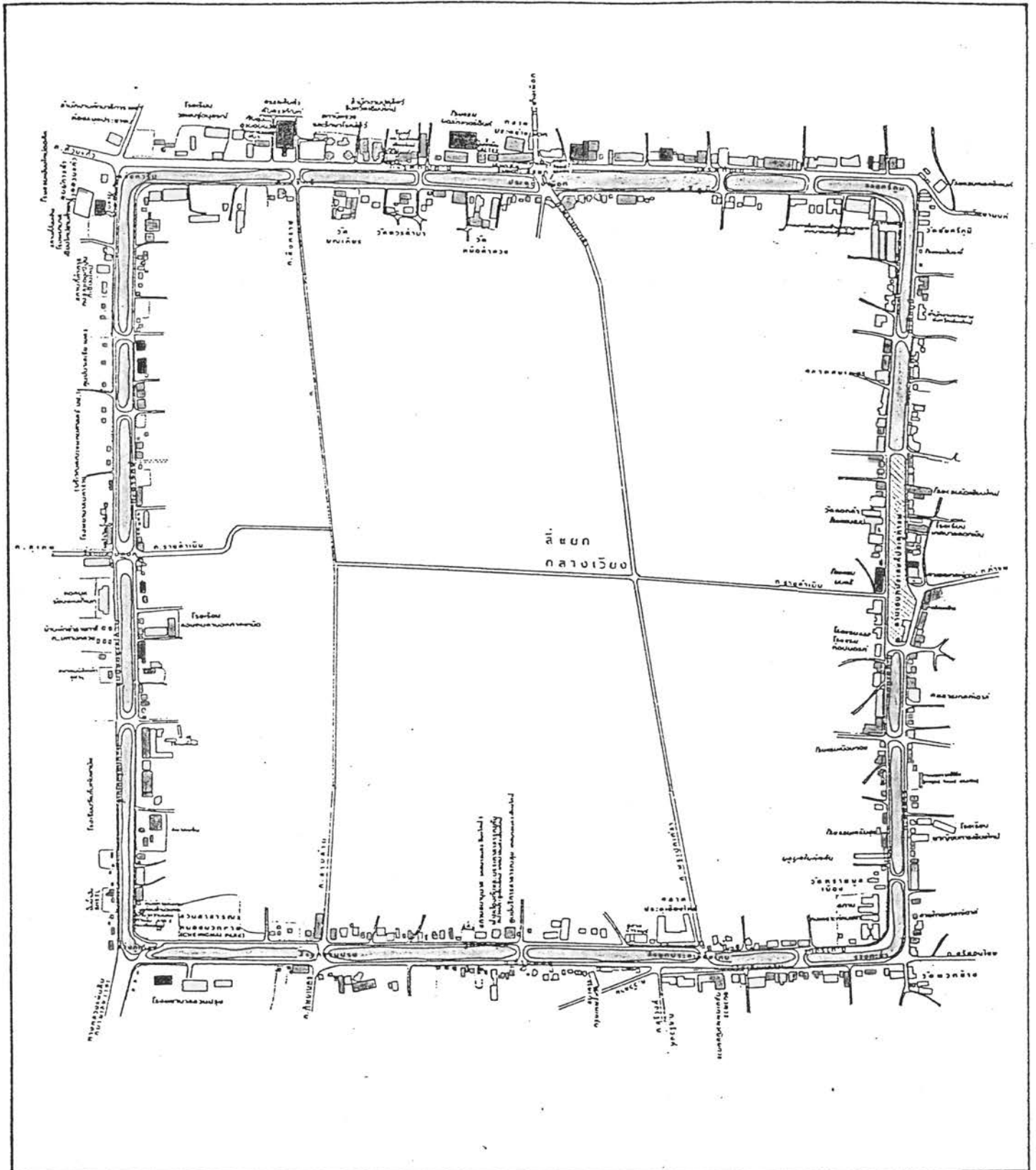

<p>แสดง: สภาพอาคารบริเวณพื้นที่ข้างเคียงคูเมือง</p>	
<p>สัญลักษณ์:</p> <ul style="list-style-type: none"> สภาพเก่า สภาพปานกลาง สภาพใหม่ (อยู่ระหว่างการก่อสร้าง) 	<p>มาตราส่วน 1:10,000</p>
	<p>แผนที่</p>
	<p>ที่มา: จากการสำรวจ (ปีค. 35.)</p>
<p>การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง </p>	

<p>แสดง: ประเภทอาคารบริเวณพื้นที่ข้างเคียงคูเมือง</p>	
<p>สัญลักษณ์:</p> <ul style="list-style-type: none"> ดึกแถว อาคารตึก อาคารไม้ เือง (มุงด้วยใบไม้, ฟาง, ล้อกะสี) 	<p>มาตราส่วน 1:10,000</p>
	<p>แผนที่</p>
<p>การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>ที่มา: จากการสำรวจ (มีค. 35.)</p>

แสดง: จำนวนชั้นอาคารบริเวณพื้นที่ข้างเคียงคูเมือง

สัญลักษณ์:

- 1 ชั้น
- 2 ชั้น
- 3 ชั้น
- 4 ชั้น
- 5 ชั้น
- 6 ชั้นขึ้นไป

น.

มาตราส่วน 1:10,000

แผนที่

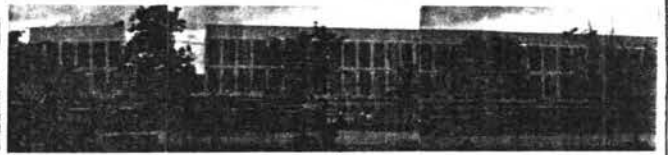
ที่มา: จากการสำรวจ (มีค. 35.)

การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

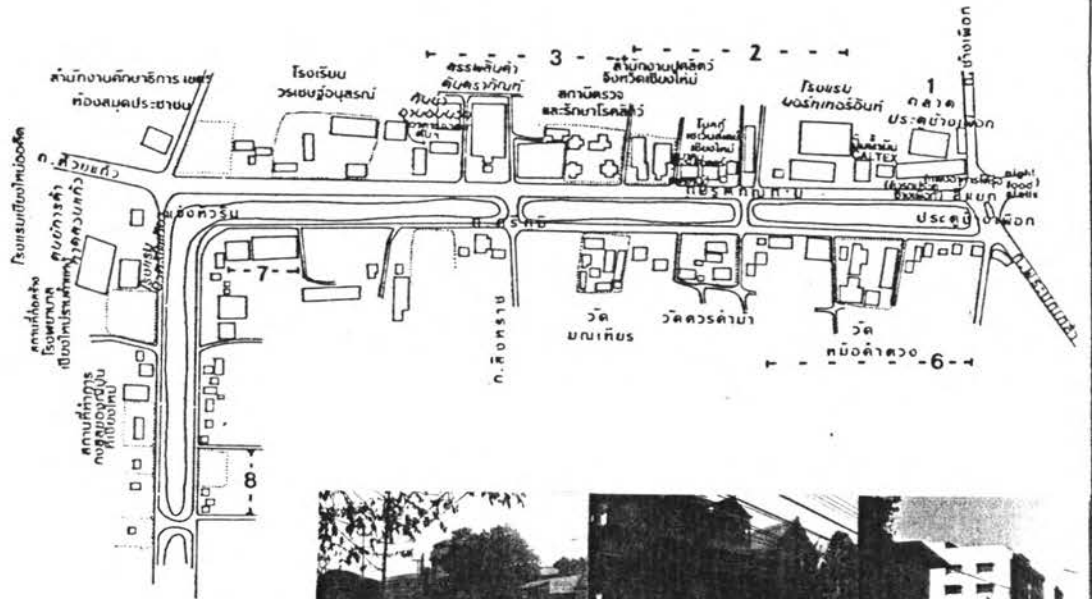
2

1

3

6

7

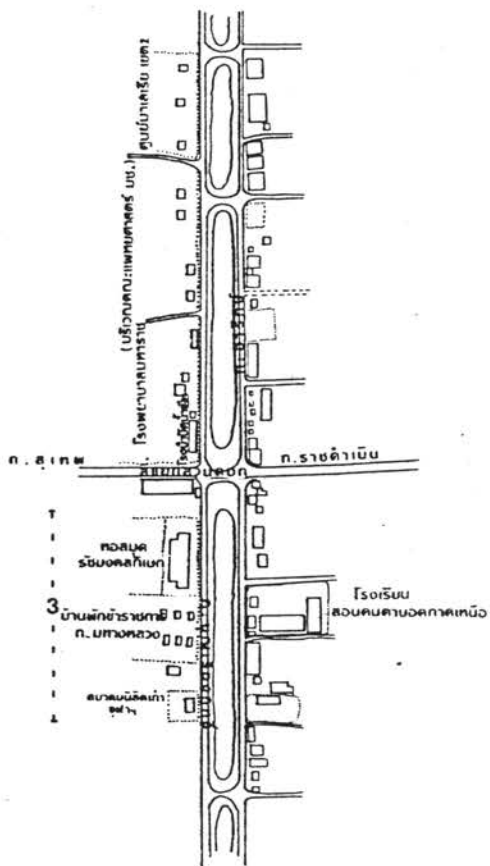

5

8

<p>แสดง : สภาพบริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมือง โดยรอบ</p>		<p>น. แผนที่</p>
<p>การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1</p>	<p>มาตราส่วน 1 : 8,000 ที่มา :</p>

1

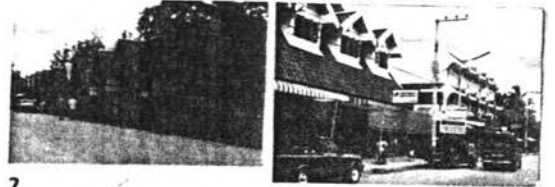

3

แสดง : สภาพบริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมือง โดยรอบ		น. แผนที่
		มาตรฐาน 1 : 8,000
		ที่มา :
การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง		

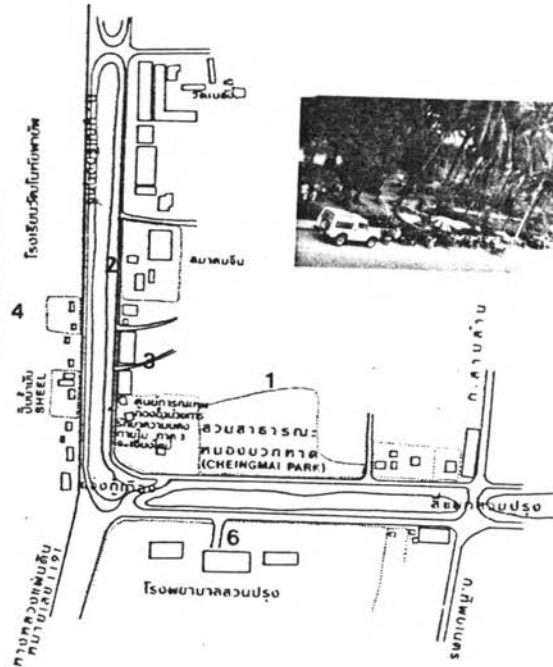

2

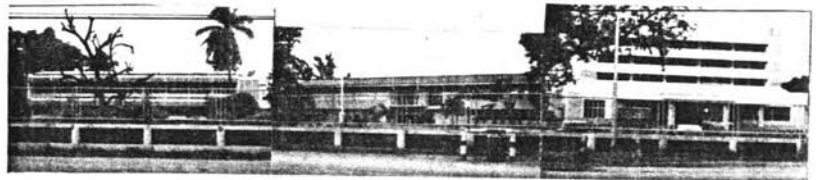

2

3

6

<p>แสดง:</p> <p>สภาพบริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมืองโดยรอบ</p>		<p>น.</p>	<p>แผนที่</p>
		<p>มาตราส่วน 1 : 8,000</p>	
		<p>ที่มา:</p>	
<p>การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง</p>			

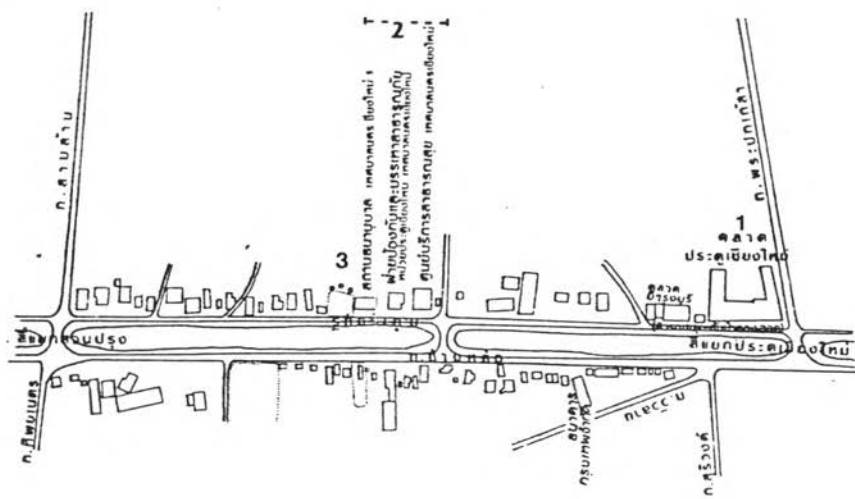
1

2

3

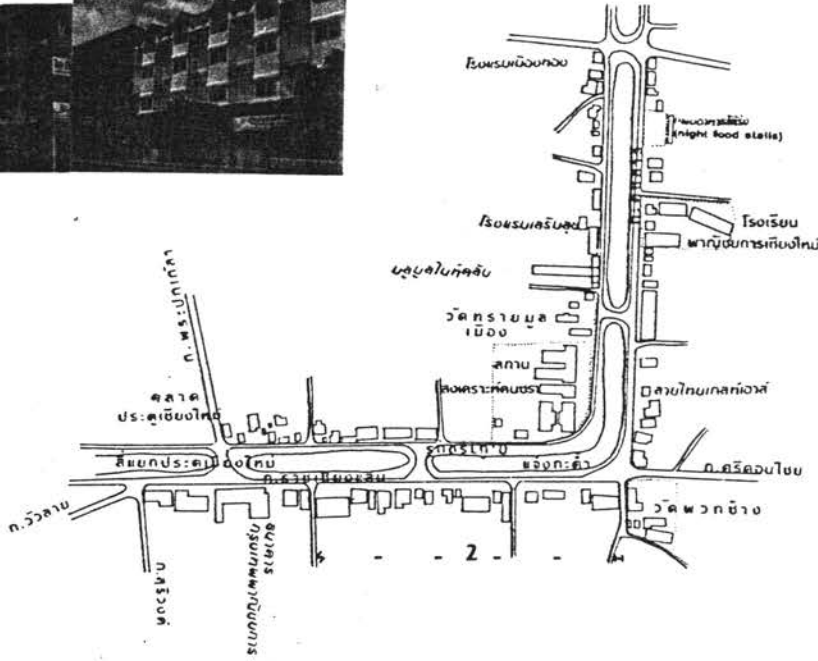

4

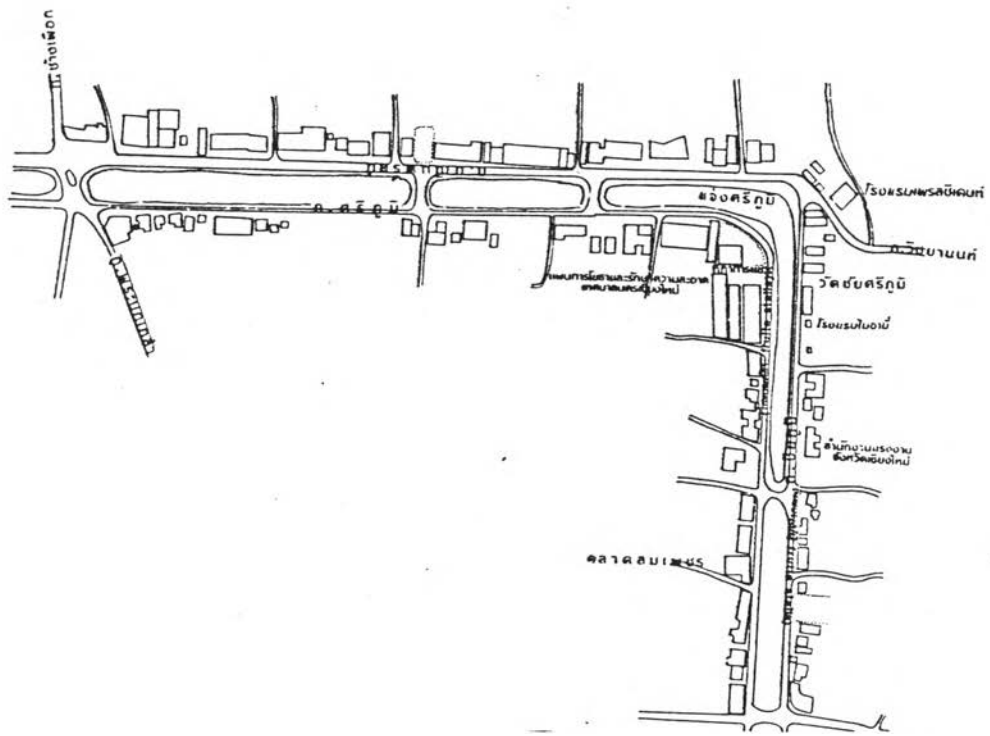

5

<p>แสดง :</p> <p>สภาพบริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมืองโดยรอบ</p>		<p>บ. </p>	<p>แผนที่</p>
		<p>มาตราส่วน 1 : 8,000</p>	
		<p>ที่มา :</p>	
<p>ภาพถ่ายสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง </p>			

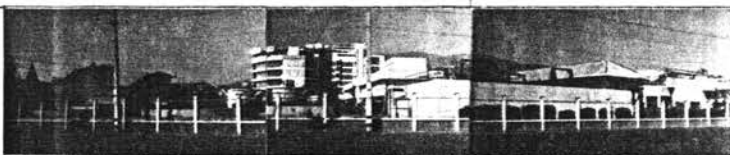
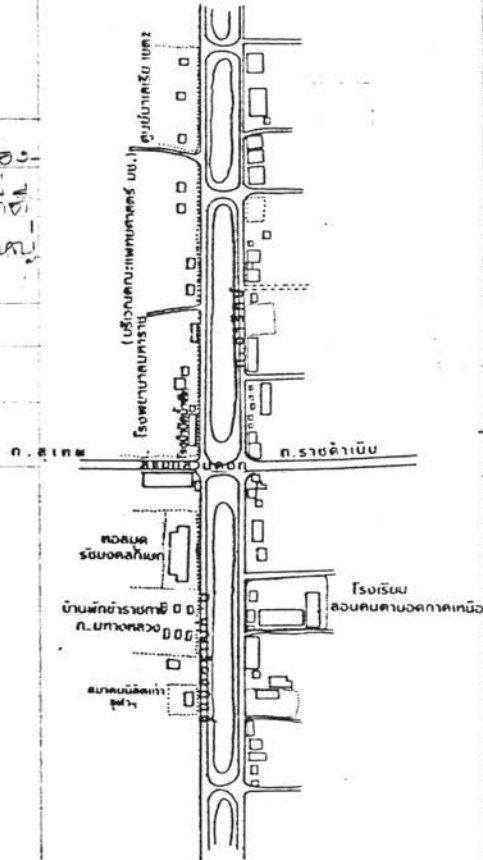
<p>แสดง :</p> <p>สภาพบริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมืองโดยรอบ</p>		<p>น.</p>	<p>แผนที่</p>
		<p>มาตราส่วน 1 : 8,000.</p>	
		<p>ที่มา :</p>	
<p>การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง</p>			

<p>แสดง : สภาพบริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมือง โดยรอบ</p>		<p>น. </p>	<p>แผนที่</p>
		<p>มาตราส่วน 1 : 8,000</p>	
		<p>ที่มา :</p>	
<p>การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง </p>			

1. หมู่ของวิลล่าหรือตึกพลาซ่าแบบยุโรป
- ชาติ ตลอดจนเส้นทางเป็นชุมชนที่ดี
- เนื่องจาก สภาพการใช้ที่ดินส่วนใหญ่
- สักบ้านจากรีการ

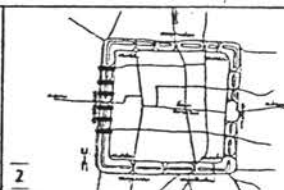

2. ภูมิทัศน์กลุ่มอาคารสูงในโรงพยาบาลสมเด็จฯ ตั้งอยู่
- ติดถนนเกษมไชย บ้านหลังติดจากแยกมาบริเวณข้างห้างสี่
- ขนาดใหญ่ ทวดรั้วสองชั้นหันหน้า และช่วยทำให้เกิด
- สภาพภูมิทัศน์ที่แนวระนาบ จำเป็นจึงต้องมีส่วนที่ไม่
- ทัชบดบัวโดยเร็ว

3. สภาพตึกแถวสี่ชั้นในจำนวน
- หลายหลัง (สร้างช่วงปีพ.ศ. 2531-
- 2532) ตัวไอ้จ๊อบการออกแบบ
- รูปทรงหนักทอออก ไลน์สันนิษ
- และแนวกันกันอยู่ในที่

แสดง :

ภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมือง
โดยรอบ

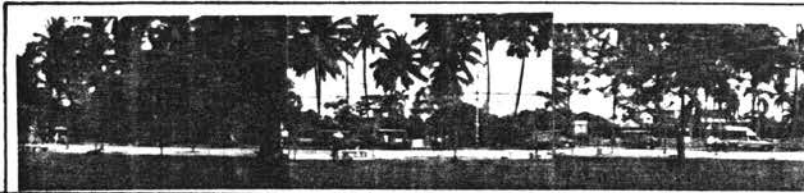

แผนที่

มาตราส่วน 1 : 8,000

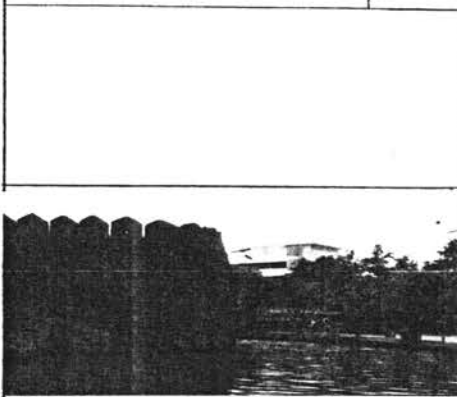
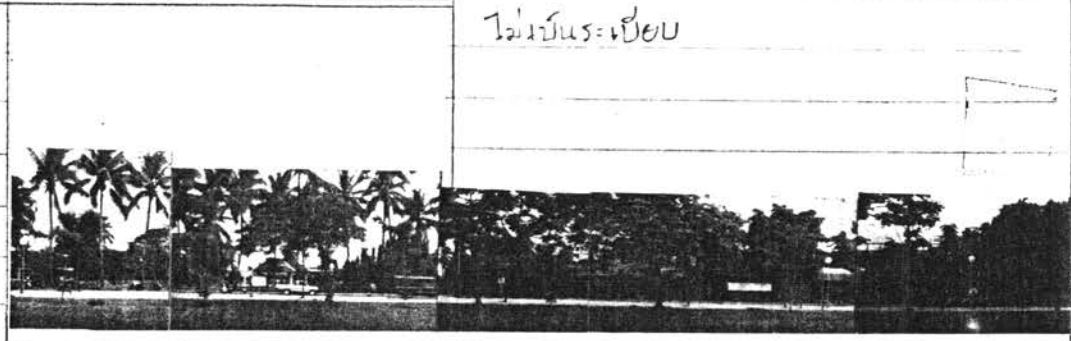
ที่มา :

การศึกษาลักษณะแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

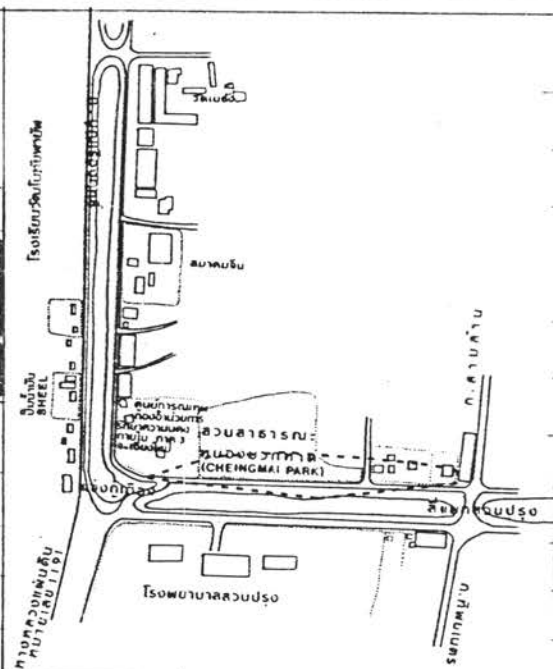

1. มุมมองที่ดีจากที่นี้ชมทิวทัศน์ธรรมชาติ
ดูเมือง ไร่ไถ่ถ่อน ล้ำธารณะ หนองบัวบาศ
ในบริเวณนี้ยังมีหนองน้ำ สวนรั้วหักที่ชื่อ
ไม้ประดับระเปียบ

มุมมองจากทิวทัศน์
ไร่ไถ่ถ่อนแบบที่ดี
และมีอาคารเรือน

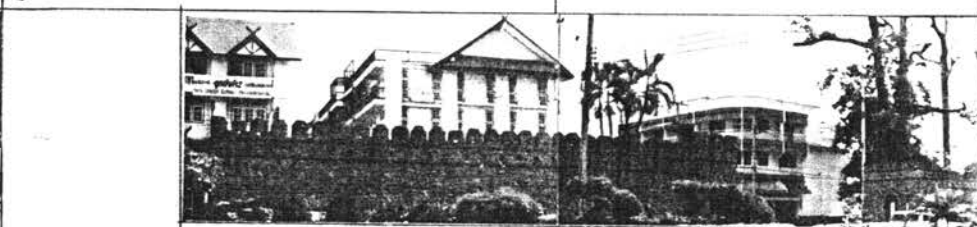
ที่ตั้งใหม่ของแถว กุ๋เอียง

โรงเรียนใหม่ที่ตั้งอยู่ใกล้
ประตูเมือง ทิวสวน และ ไร่ไถ่ถ่อน
ความเชื่อมโยงทางถนนที่สนับ
รพ ที่ดี

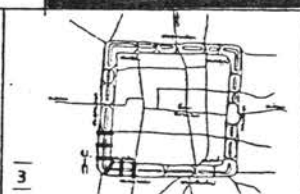

มุมมองจากทิวทัศน์สวน
หมายเลข 1191 ไปยัง แจว
กุ๋เอียงด้านนอก.

ภูมิทัศน์บริเวณคูเมือง มองจากถนนออกแจว กุ๋เอียง

แสดง:
ภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมือง
โดยรอบ

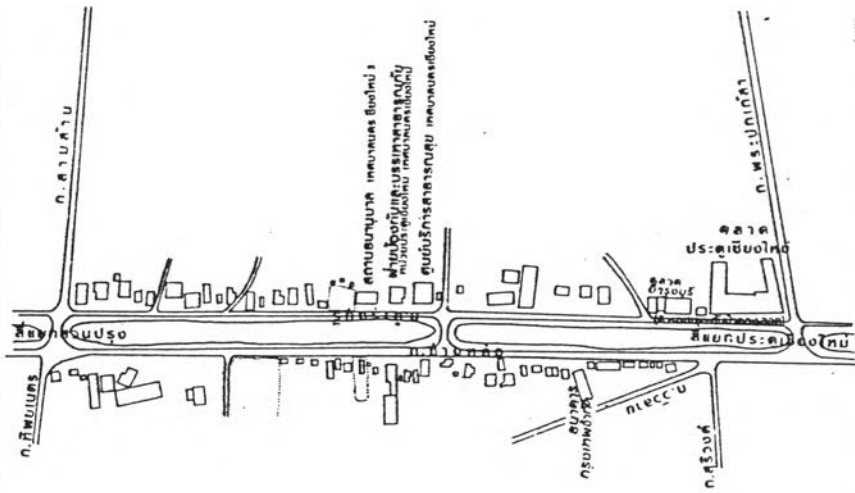

น.	แผนที่
มาตราส่วน 1 : 8,000	
ที่มา:	

กา ศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่ใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

มุมมองจากถนนหน้าประตูเมือง ก่อนเริ่มประตูเมือง สีฟ้าสีเขียวฟ้า
 ไม้ไผ่มี ทัศนวิสัยเป็นระเบียบในทันที พื้นถนนทางเดินเท้า ส้วมสาธารณะ ประตูเมือง
 สีสุภาพ ลึกปรก ไม้ฉนวน

ทัศนียภาพบริเวณหน้าตลาดประตูเมืองใหม่ บริเวณนี้มีส้วมสุขสันต์
 ทรายตลอดทั้งวัน มีหัวทาบเร่ แผงลอย ทั้งจอดจากโดยสิ้นทุกตลาด

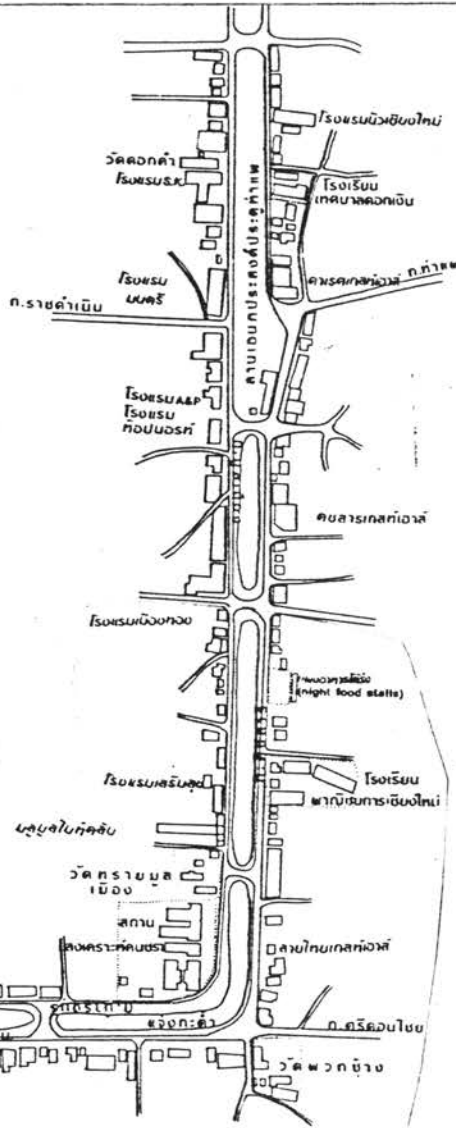
<p>แสดง : ภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมือง โดยรอบ</p>		<p>น. แผนที่</p> <p>มาตราส่วน 1 : 8,000</p> <p>ที่มา :</p>
<p>การศึกษาลักษณะแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง </p>		

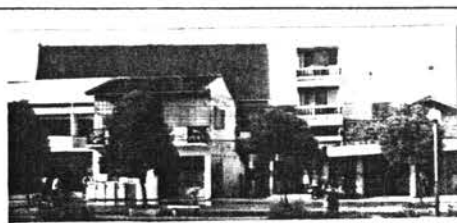
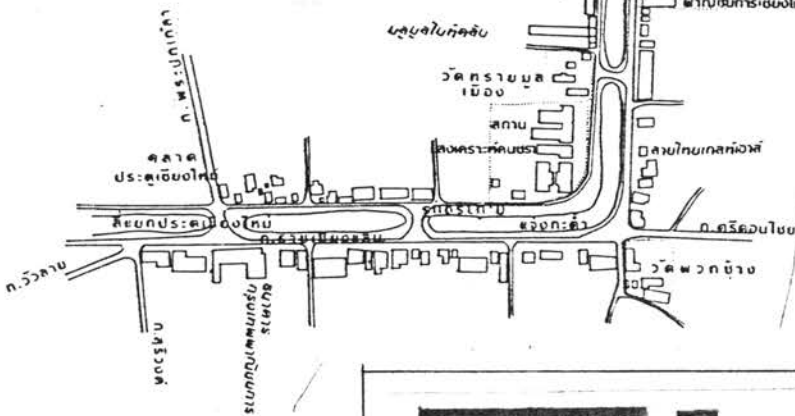
ที่ตั้งของมหาวิทยาลัยประจำเมือง ซึ่งเป็นศูนย์กลางแก่จังหวัดนั้น เมื่อทำแผนที่เมืองเท่านั้น จะใช้ชื่อโบราณคดี
 ที่ตั้งของอาคารต้นหลังที่แนวเมือง ชื่อ J.J. CAFE มนตรีโฮเต็ล ตึกรูปนี้ตอนนี้มีสี่ชั้นดูจาก
 เหนือความไม่เด่นอยู่จริง.

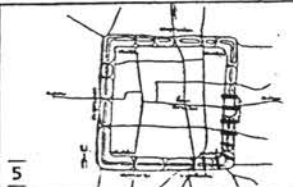
ศาลเจ้าพ่อประจำเมืองใหม่
 มีรูปแบบที่ยังไม่หลงเหลือ.

รูปเมืองนี้ดีตรงแล้วกะทำถนน
 แต่จะละจุดคล้ายๆๆอาคาร
 หมอสีเทา

แสดง :
 ภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมือง
 โดยรอบ

น.
 แผนที่
 มาตรฐาน 1 : 8,000
 ที่ขา:

การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

ถนนสันต์ประภานี้ชื่อเป็นที่
คุ้นเคย และ พัฒนาการใหม่

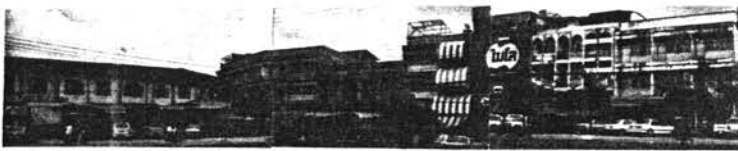
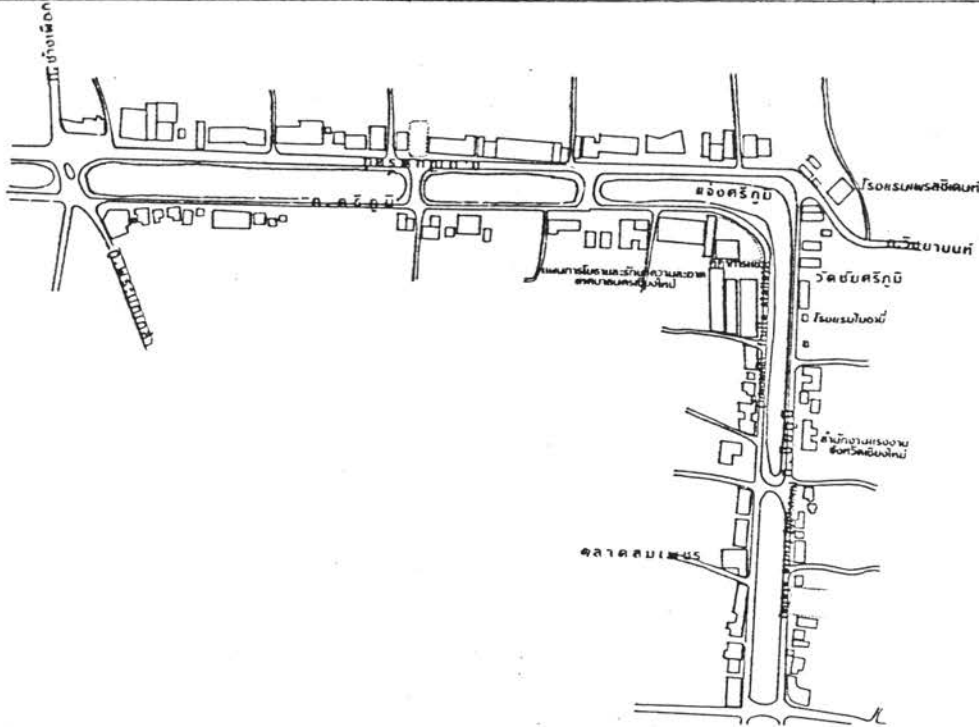

ชาวบมกมีโยธาหลวงประภานอื่น
มีกิจกรรมที่เด่นชัด คือทยอยรวม
เครื่องใช้ไปทั่วทุกประเทศ ได้อีก
วิทยุ โทรทัศน์ ตู้เย็น นิตยสาร
เครื่องใช้ต่าง ๆ

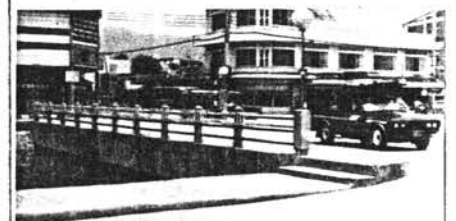

มากเป็นเวลานาน

จัดบริเวณใจของรัฐที่มี สภาน
บริการ อาบอบนวด อาบน้ำ ส้วม
จัดให้มีถนนแล้ว

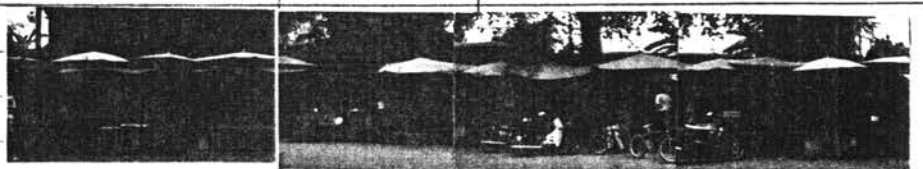

ตลาด มีบริการตลอดทั้งคืนกันทั่ว
เป็นอาตบบดินทรเดชา

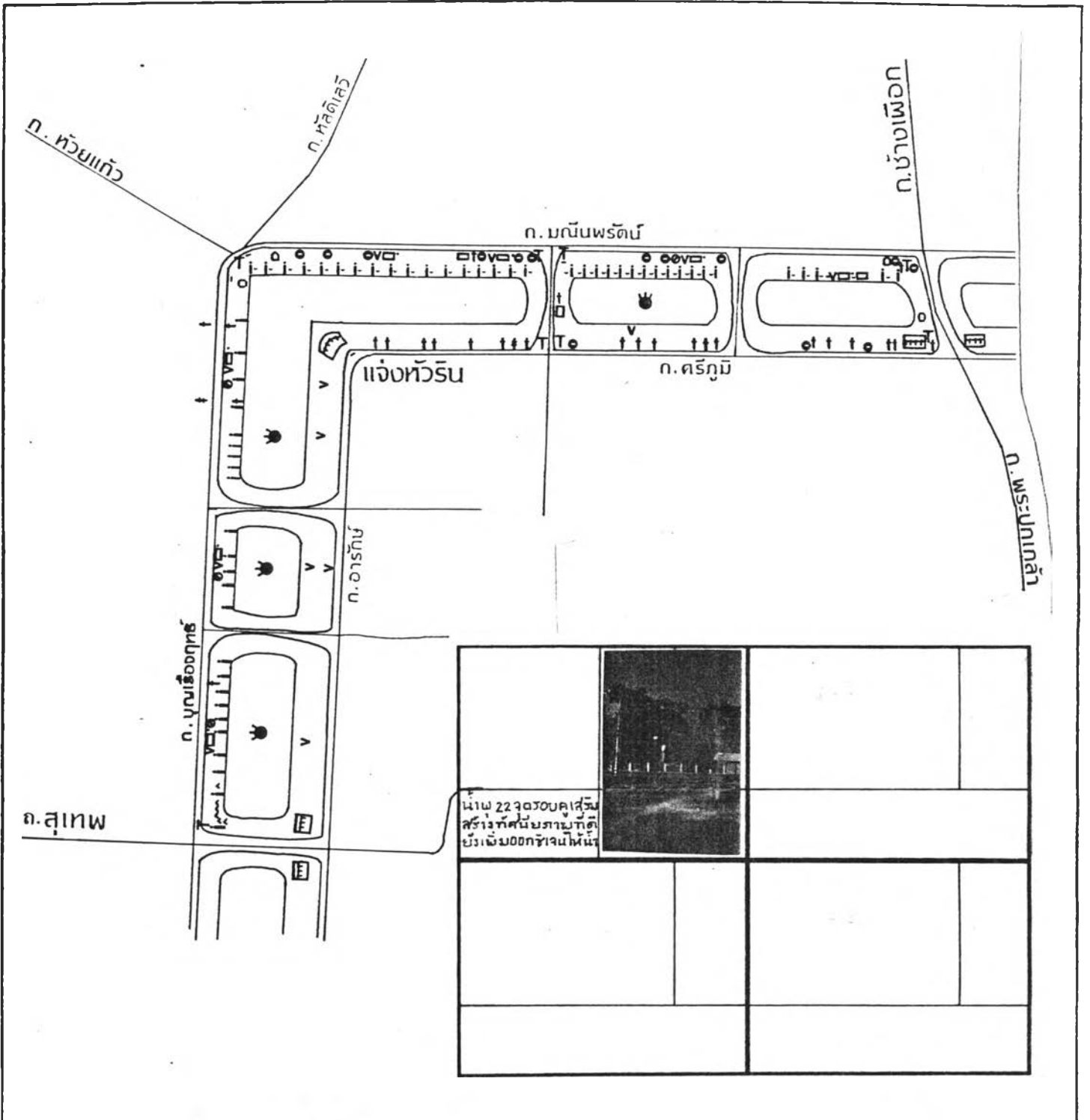

สะพานข้ามคูเมือง มีตามองระแวก
เท่าที่ควร

บริเวณ เมืองทยอยไล่ ล้อมรั้ว กันขึ้น
โดยรอบ มีส่วนนี้เกิดขึ้น

แสดง: ภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่ข้างเคียงแนวคูเมือง โดยรอบ		น.	แผนที่
		มาตราส่วน 1 : 8,000	
		ที่มา:	
การศึกษาลักษณะแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง			

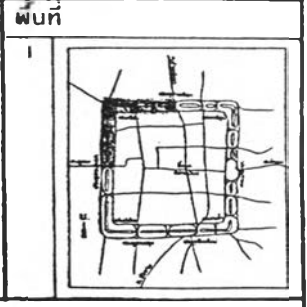

แสดง: องค์ประกอบพื้นที่บริเวณคูเมือง

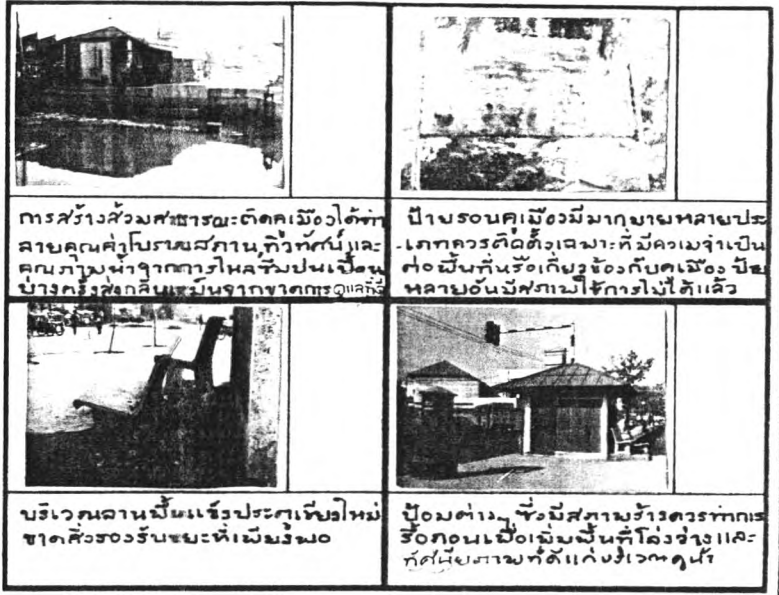
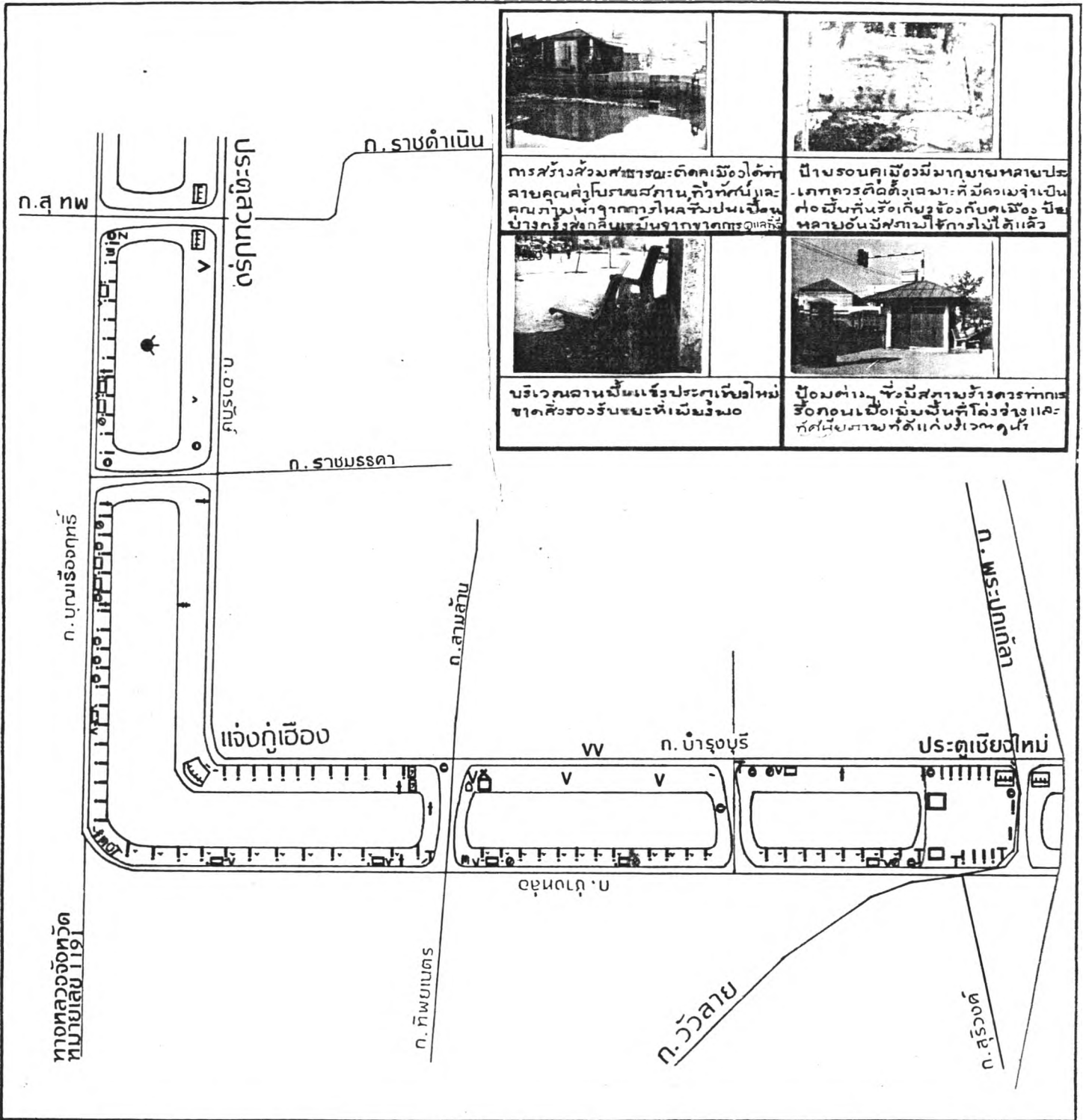
- สัญลักษณ์:**
คูเมือง-น้ำพ	บ้ายรถเมล์	สัญญาณไฟจราจร
ประดุมือง	ดวงไฟ	- บ้ายชื้อถนน
แจ่งคูเมือง	หลอดไฟติดบนเสาไฟฟ้า	บ้ายสัญญาณจราจร
สะพานไม้ไผ่, สะพานเหล็ก	เสาไฟฟ้า	ที่จอดรถแบบใหม่,เก่า
แทนประวัติโบราณสถาน	กังขย:	บ้อมต่างๆ
บ้ายแผนที่เมืองเชียงใหม่	ตู้ไปรษณีย์	ศาลเจ้า,ศาลพระกภูมิ
ม้านั่ง	ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	

แผนที่

ที่มา: จากกาารสำรวจ (มค.35.)

การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

การสร้างส่วนราชการระดับเมืองได้ทำ
ลายคนคูโบราณสถาน, กว้างที่คนและ
คนทางหน้าจากการไหลพันเป็น
บางครั้งจึงสืบเนื่องมาจากชาติตระกูล

กำแพงรอบคูเมืองมีมากมายหลายประ
เภทควรคิดดูเฉพาะที่มีคนจำเป็น
ต่อเมืองกันหรือเกี่ยวเนื่องกับคูเมือง มีข
หลายอันมีสภาพใช้การไม่ได้แล้ว

บริเวณลานมีเขี้ยวประทุนใหม่
ขาดตัวรองรับขณะหิมะรวม

บ่อน้ำต่าง ๆ ซึ่งมีสภาพชำรุดทรุด
ร่อนเกือบจะเป็นที่โล่งว่างและ
กีดกันตามกำแพงกำแพงคูเมือง

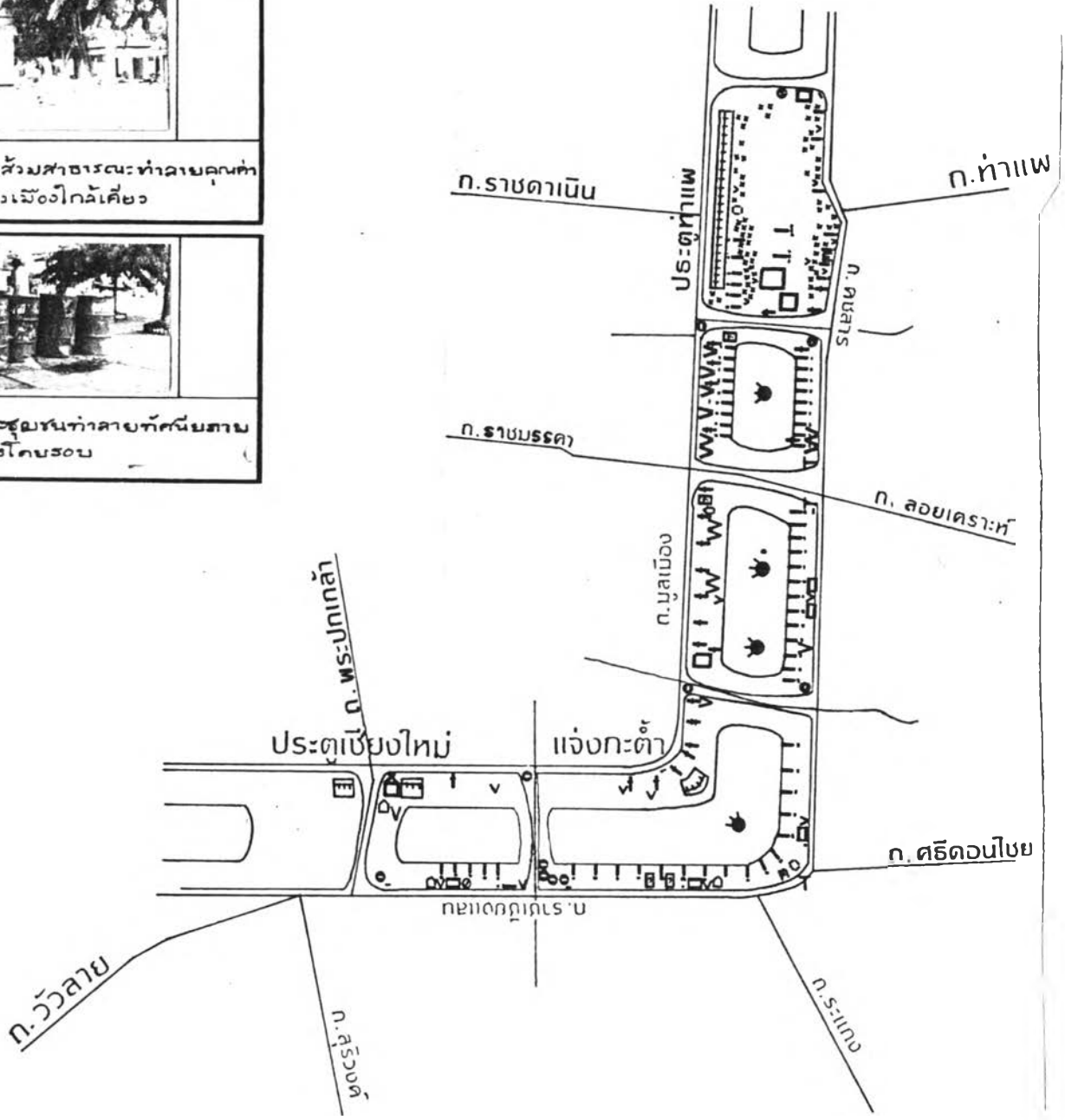
แสดง: องค์ประกอบพื้นที่บริเวณคูเมือง		น. 	แผนที่
สัญลักษณ์: คูเมือง-น้ำพุ ประตูเมือง แจ่งคูเมือง สะพานไม้ไผ่, สะพานเหล็ก แท่นประวัตติ-โบราณสถาน บัญชีแผนที่-เมืองเชียงใหม่ บ้านน้อย ป้ายรถเมล์ ดวงไฟ หลอดไฟติดบนเสาไฟฟ้า เสาไฟฟ้า กังขย: ตูโปรขณีย์ ตูโธธาพิทาสารณะ: T สัญลักษณ์ไฟจราจร - ป้ายชื่อถนน ● ป้ายสัญลักษณ์จราจร □□ ที่จอดรถแบบใหม่, เก้า □ บ่อน้ำต่าง ๆ □ ศาลเจ้า, ศาลพระภูมิ		ที่มา: จากการสำรวจ (มค.35.) 2 	

การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

อาคารวัฒนธรรมท่าฉลอมคุณท่า
กำแพงเมืองโกกัเคียว

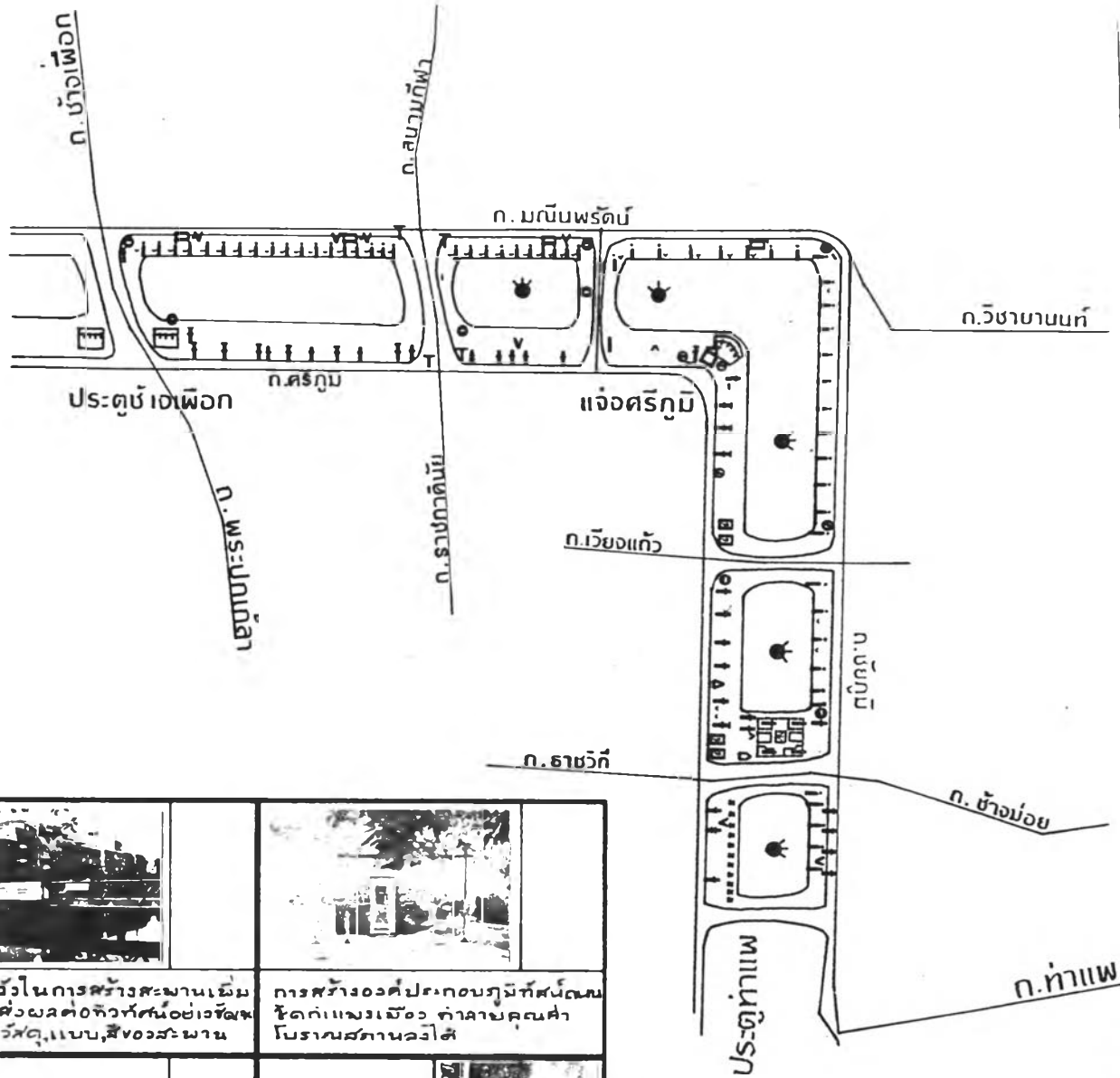
ถึงขมพูมท่าลายทัศนียภาพ
คูเมืองโคขรวบ

แสดง: องค์ประกอบพื้นที่บริเวณคูเมือง	น. คูเมือง	แผนที่
<p>สัญลักษณ์:</p> <ul style="list-style-type: none"> คูเมือง-น้ำพุ ประตูเมือง แฉ่งคูเมือง สะพานไม้ไผ่, สะพานเหล็ก แท่นประวัต-โบราณสถาน ป้ายแผนที่-เมืองเชียงใหม่ บ้าน ป้ายรถเมล์ ดวงไฟ หลอดไฟติดบนเสาไฟฟ้า เสาไฟฟ้า กังขย: ตู้ไปรษณีย์ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ สัณฐานนไฟจราจร - ป้ายชื่อถนน ป้ายสัญญาณจราจร ที่จอดรถแบบใหม่,เก่า บ่อน้ำต่างา ศาลเจ้า,ศาลพระภูมิ 	ที่มา: จากการสำรวจ (มค.35.)	
	พิมพ์ที่	
	3	

การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

ควรระวังในการสร้างสะพานเชื่อม เพราะต้องลัดที่สวนอยู่บริเวณรวมที่จอดรถ, แบบ, สีของสะพาน	การสร้างองค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน ใต้กำแพงเมือง ทำลายคุณค่าโบราณสถานวัด

แสดง: องค์ประกอบพื้นที่บริเวณคูเมือง		แผนที่
สัญลักษณ์:	ที่มา: จากการศึกษา (มด.35.)	
<ul style="list-style-type: none"> คูเมือง-น้ำพุ ประตูเมือง แจ่งคูเมือง สะพานไม้ไฟ, สะพานเหล็ก แท่นประวัตินิเวศสถาน ป้ายแผนที่เมืองเชียงใหม่ ม้านั่ง ป้ายรถเมล์ ดวงไฟ หลอดไฟติดบนเสาไฟฟ้า เสาไฟฟ้า กัญชง ตู้ไปรษณีย์ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ สัญลักษณ์ไฟจราจร - ป้ายชื่อถนน ป้ายสัญลักษณ์จราจร ที่จอดรถแบบใหม่,เก่า ป้อมตำรวจ ศาลเจ้าศาลพระภูมิ 	พื้นที่	
	4	

การศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณแนวคูเมืองเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

ชนก-บำรุงบุรี ที่เหลือก็เป็นอาคารไม้หรือขนาดเล็กที่มีอยู่แต่เดิมเท่านั้น ที่สามารถสร้างความ
เป็นหนึ่งเดียวกับชุมชนเมือง จากปัญหาเหล่านี้จึงน่าจะมีการแก้ไข ก่อนที่จะเกิดรูปแบบต่าง ๆ อีก
มากมายและแออัดไปมากกว่านี้